

DIRVA

THE FIELD
Nr. 40
Spalis-October 7, 1954
Cleveland, Ohio

Atkaklus bridimas į klampynę

VLIKE NUTARTA TĖSTI IR PLESTI "DIPLOMATINĮ KARĄ". — VLIKO PIRMININKAS IR VT NARIAI PERIMA TAUTOS FONDO SAVO DISPOZICIJON. — TAUTOS FONDO VALDYBAI PALIEKAMOS TIK SĄSKAITININKŲ PAREIGOS. — VLIKO IR VT SANTVARKOS NUOSTATAI NUSTOJA REIKŠMĖS. — GRUPIŲ CENTRŲ NUTARIMAI — Į ARCHYVĄ. — VLIKO IR VT PIRMININKAI PLANUOJA LIPTI PAREIGOSE "IKI BEGALYBES". — FINANSŲ TARNYBOS IR TAUTOS FONDO VALDYTOJAS PROTESTUODAMAS PASITRAUKE IS PAREIGŲ. — KONSOLIDUOTAS SĖSIŲ BALSŲ BLOKAS. — TARNAUTOJAI PO "DAMOKLO KARDU". — POPIERINĖ TAUPUMO ISKABA.

Pastarojoje, vėl tris dienas trukusioje Vliko posėdžių eilėje priimtas principinės reikšmės nusistatymas visuomenėje aštrių diskusijų sukėlusiu klausimu. Būtent, nusistatyta ne tik toliau dėti visas pastangas sustiprinti dr. Karvelio, kaip atstovo, konsulo ir t.t. pozicijas Bonnoje, bet ir paskubinti greičiu steigti atstovybės Madride ir... Romoje! Vadinasi, tolesnės Vliko veiklos pagrindas dedama krikščionių demokratų pirmininko New Yorke pareikšti tezę: parodyti daugiaus dinamikos — steigti atstovybes, kur tik galima; jei diplomatai nepritaria — užmiršti apie juos.

Liaudininkų suvažiavimo priimtos, nors lig šiol dar ir nepasiskelbtos, bet visiškai kitaip ta reikala siūliusios spėsti rezoliucijos liaudininkų atstovas Vlike VT Pirmininkas K. Žalaukas ar nežinojo, ar ją ignoravo, nes jis tą krikščionių demokratų tezę visiškai parėmė ne tik savo balsu, bet ir VT pirmininko autoritetu.

Mažlietuviai atstovų šlame kontinente tuo klausimu pareikšti kitokia nei krikščionių demokratų pažiūra irgi, matyt, neturi galios Reutlingene, nes krikščionių demokratų tezę tuo klausimu susilaukė paramos ir mažlietuviai atstovo E. Simonaičio balsu, ir VT nario M. Gelzinio besalyginiu pritirimu.

Rugpjūčio 13 dienos nutarimai, priimti tik septyniems Vliko nariams pasilikus posėdyje, tapo patvirtinti šešiais balsais prieš keturis. Prieš balsavimą socialdemokratų, tautininkų, ūkininkų ir laisvės kovotojų atstovai. Pastarasis pareiškė, kad buvęs šios grupės atstovas aname posėdyje visa eile klausimų balsavo priešingai savo atstovaujamos grupės pažiūroms ir instrukcijoms. Siūlymas dėl tos aplinkybės atitinkamus klausimus perbalsuoti Vliko pirmininko, tačiau, nebuvo priimtas dėmesin ir anas balsavimas paliktas galioje.

Tiesą, mažlietuviai atstovai E. Simonaitis, balsuodamas už anų nutarimų tvirtinimą, padarė formalų pareiškimą, kad jis už

Finansų Tarnybos panaikinimą balsavęs tik taupumo sumetimais, ir nepasitikiš Vliko nariui T. Šidžiui tuo nepareišęs. Tai, žinoma, tiek turi reikšmės, kad krikščionių liaudininkų vadovų aiškinimas, esą Vlikas statutume numatyta balsų dauguma bent netiesiogiai pareiškė T. Šidžiui nepasitikišimą, savaime sugriūva, nes tas "netiesioginis nepasitikišimas" neturėjo netgi paprastos daugumos, ne tik kvailiktuos.

Patvirtinus rugpjūčio 13 dienos protokolą, savaime buvo patvirtinta ir su Vliko nuostatomis nesuderintu būdu išrinktoji Tautos Fondo Valdyba, kuri dabar sudaryta nebe iš Vliko narių, tik iš Vykd. Tarybos žinioje esančių tarnautojų tarpo.

Į pastabas, kad kur ne kur, o bent jau Tautos Fondo reikaluose turėtų būti griežčiausiai priklaikoma veikiančių nuostatų, iš šių daugumos buvo atsakyta, kad vienas Tautos Fondo statuto straipsnis jau atitinkamai pakeistas ir užprotokoluotas kas ką patvirtintame protokole, be to, jau esą numatyti ir kiti Fondo statuto pakeitimai, priderinti prie dabar sudarytos padėties, o jei kuris Vliko statuto nuostatas su kuo ir nesuderintas, tai tokį nuostatą reikią laikyti pasenusiu, nebegaliojančiu, nes vėlesni nutarimai, esą, savaime keičia ankstesnius.

Lig šiol tokia tvarka buvo žinoma tik sovietinėje "demokratijoje", kur vyriausybė kada nori padaro su konstitucija nesuderintus pakeitimus, o paskui, po kokių metų ar vėliau, duoda "parlamentui" patvirtinti prie tų valdžios jau seniai padarytų aktų pritaikytus ir konstitucijos pakeitimus. Paprastai tokius dalykus nurodome, kaip ryškius neteisėtumo pavyzdžius. Dabar jau ir Vlikas pradeda tokių pavyzdžių duoti...

Taigi, matyt, nuo šiol Vliko statusas nebeturės reikšmės: bus taip, kaip tuo metu veikianči koalicija nutars, o nebūtinai taip, kaip statusas numato. Tiesą, tas statusas pilnas netikslumų ir prašyte prašosi radikalių

revizijos. Bet visgi jis yra Vliko santvarkos konstitucija, prie kurios turi būti derinami visi kiti nuostatai bei nutarimai, o ne atvirkščiai.

Tautos Fondas ligšiol buvo tvarkomas taip, kad būtų kiek galima griežčiau išjungta viešaiškos nuožiūros galimybė. Nuo šiol Tautos Fondo lėšomis disponavimas pavedamas dispozicijon tų pareigūnų, kurie tiesiogiai lėšas naudoja: Vliko pirmininko ir VT narių dispozicijon, kiekvienam savo srityje. Išmokėjimai galės būti daromi vien tik vieno iš jų parašu. Ligšiol, atitinkamos srities tvarkytojų reikalavimu, iš Tautos Fondo pinigams išmokėti buvo reikalingas būtinai Tautos Fondo Valdytojo ir bent vieno valdybos nario parašas. Naująją tvarką vadinamoji Tautos Fondo Valdyba faktiškai nebėra jokia valdyba, o tik Fondo sąskaitininkai, be formalios kompetencijos ir atsakomybės. Tiesa, TF nuostatų pakeitimas šia prasme Vykdomosios Tarybos posėdyje pasiūlytas, dar atidėtas kitam posėdžiui. Bet vyraujant dabartinei su veikiančiais nuostatomis nesiskaitymo dvasiai ir Tautos Fondo Valdybą sudarius tik iš VT tarnautojų, be abejojimų praktikoje ta tvarka jau bus vykdoma; nėra skirtumo, jei kolkas išmokėjimų dokumentuose ir būtų faktiškųjų sąskaitininkų parašai, papuosti Fondo Valdybos narių titulais.

Šioje Vliko sesijoje buvo oficialiai perskaityti Vlike dalyvaujančių grupių pasitarimų nutarimai. Perskaityti ir padėti į archyvą, Vliko Pirmininkui padarius skeptišką pastabą dėl tų pasitarimų numatytos kompetencijos. Atrodo, kad Vliko Pirmininkas nėra linkęs "tėvų" nutarimams duoti daug reikšmės: tegu jie ten sau tariasi, o mes čia žinom, ką darom. Pavyzdžiui, grupių pasitarimas rezervavo sau teisę spresti Vliko konstitucinių pagrindų klausimus. Tą grupių pasitarimams paveda ir dabar veikia Vliko statusas, kuriame visai nenurodyta Vlikui teisės pačiam savo statutą keisti. Tačiau būsimoji posėdžio dienotvarkė jau įtrauktas Vliko statuto keitimo klausimas. Rodos, numatoma visų pirma panaikinti Vliko ir VT pirmininkų kadencijos apribojimo nuostatą. Jei to apribojimo nebus, ponai pirmininkai, matyt, rengiasi likti tose pareigose "iki gyvos galvos", nes pakeisti jie galės būti tik bent septyniems Vliko nariams pareiškus jiems nepasitikišimą. O prieš nepasitikišimą pasiūlymą jie turi visų pirma — savo pačių du balsus, plius mažiausia tris Vliko pirmininko satelių balsus. Taigi apsigynimas pakankamai tvirtas.

Visos šios padėties akivaizdžiai, Finansų Tarnybos ir Tautos Fondo Valdytojas T. Šidžis, pareiškdamas protestą dėl visų reikalų vedimo tokia apgalvėtina linkme bei tvarka (tiksliau — sankant, netvarka), pasitraukė iš Vykdomosios Tarybos ir iš Tautos Fondo Valdytojo pareigų. Reikalų perdavimą buvo su-

Pagaliau susitarta

Spalio mėn. 3 d. Londone pasirašytas istorinis dokumentas, kuriuo baigiama Vakarų Vokietijos okupacija ir ji su savo atstatoma karine jėga jungiama į bendrą Europos gynybos sąjungą prieš komunizmą.

Pagal tą devynių valstybių susitarimą (JAV, Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Vokietijos, Belgijos, Liuksemburgo, Olandijos ir Kanados) V. Vokietija Europos gynybos planui įgyvendinti apginkluos 500,000 vyrų. Ta kariuomenė sudarys 12 divizijų, turės 1350 karo lėktuvus ir jūrų laivyno vienetus. Ji bus bendroje sąjungininkų vadovybės priklausomybėje. Vokietijos okupacija baigiama ir ji atgauna visas valstybines teises.

Šis istorinis susitarimas pasiektas nelengvai. Prieš Prancūziją, kuri buvo didžiausias Vokietijos apginklavimo priešininkas, buvo išvystytas nemažas spaudimas. Spaudimą vykdė ne tik JAV ir Anglija, bet ir kiti sutarties partneriai. Antra, susitarimo pasiekti buvo atėjęs, jei ne pavėluotas, tai pats augsčiausias laikas, todėl visi buvo linkę į galimas nuolaidas. Tokių nuolaidų padarė Anglija, pažadėdama Europos žemyną laikyti savo ginklo jėgas, JAV įsipareigojė Europos reikalais dar daugiau talkinti, Vokietijai pasiūdama garbingai kontrolei ir Prancūzijai — pagalvoti įtikėdama, kad be Vokietijos ginklo jėgos komunizmo sutramdymas neįmanomas.

Londono sutartis turi būti dar savų parlamentų patvirtinta. Valstybėms, kurios jau buvo patvirtinusios Prancūzijos sukuriamą susitarimą, nėra jokia problema. Visų akys vėl atsisuka į Prancūziją. Pats Mendel-France yra optimistas ir tikisi patvirtinimo susilaukti. Jei ne — jis pats pasitrauks.

Prancūzijos parlamentas dar šią savaitę šaukiamas posėdžiui išlaikyti pranešimo apie Londono sutartį. Taigi dar šios savaitės dienomis bus aiškus galutinis Prancūzijos žodis.

VISAM PASAULY

• Jugoslavijos ir Italijos ginčas dėl Triesto baigėsi susitarimu, pasirašytu Londone. Sutarties siekiant aktyviai talkininkavo JAV ir Anglija. Pagal susitarimą Triesto A zona ir miestas pereina Italijai. A zona sudaro 86 kvadratinės mylios plotą ir turi per 300,000 gyventojų. Ji iki šio laiko buvo amerikiečių ir anglų karių saugoma. Triesto B zona pasilieka Jugoslavijai. Jugoslavijai tenka 119 kvadratinis mylių plotas, bet tik 75,000 gyventojų.

• Raudonoji Kinija minėjo 5 metų sukaktį nuo įsigalėjimo Kinijos žemyn. Pekine įvyko armijos paradas.

• Anglijos įvyko darbo partijos konferencija. Attlee ir toliau pasiliko partijos pirmininku, bet visi pažymi, kad darbo partija gerokai eina kairyn.

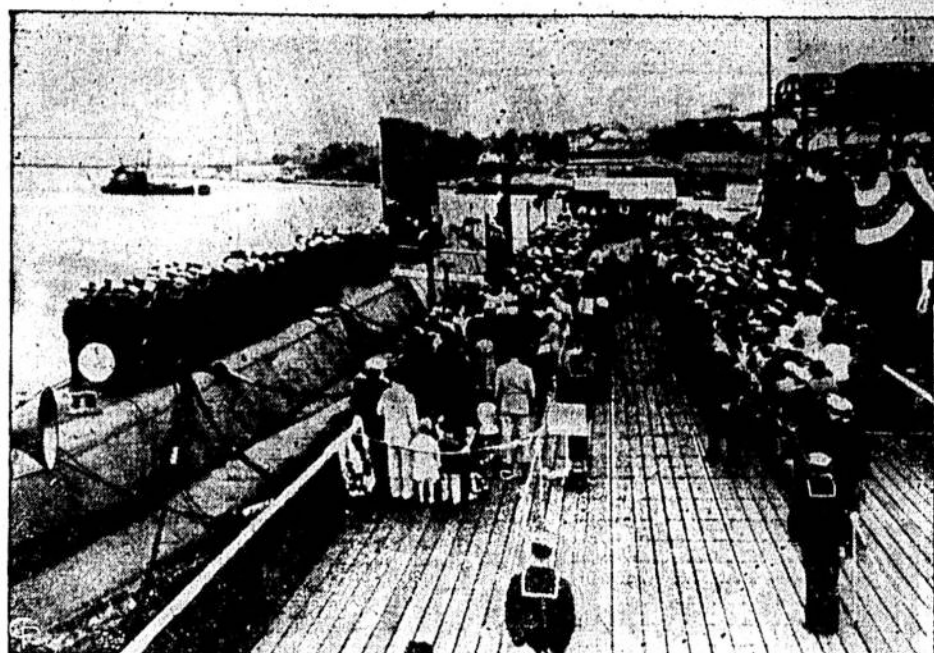
• Mirus Nevados senatoriui demokratui McCarran respublikonai tikėjosi, kad senate savo padėtį pagerins, nes respublikonas gubernatorius paskirs saviškį. Deja, valstybės prokuroras įsakė lapkričio mėn. įvykdyti rinkimus.

• JAV sritys, kur yra daugiau bedarbių, gaus karinius užsakymus bedarbei maitinti.

• Maskvos komunistų viršūnės, su pačiu generaliniu sekretorium N. Chruščiovu, išvyko į raudonąją Kiniją. Tą kelionę vertina ne vien kaip eilinių komunistų vadų susitikimą, bet kaip Maskvos linijos nuvežimą, jos įsakimų pasiūlymą ir priėmimą.

• Clevelande, stebint 78,102 žiūrovams, beisbolo čempionatą laimėjo New Yorko Giants komanda, Clevelando Indians, taip pat pretendentas į čempionus, iš eilės jiems pralaimėjo 4 rungtynes.

• Prancūzijoje suimti du krašto apsaugos tarnybos tarnautojai, kurie aktyviai bendradarbiavo su komunistais jiems išduodami paslaptis.

Atominis povandeninis laivas "Nautilus" perduotas karinei tarnybai. Jis atliks ilgą bandomąją kelionę.

Šveicarijos lietuviai

(Iš Šveicarijos Krašto Valdybos pirmininko A. Paulaičio pranešimo)

Šiuo laiku Šveicarijoje gyvena, Krašto Valdybos žiniomis, 86 lietuviai, kurių 25 šeimos: susibūręs Zuericho ir Berno — 13. Mišrioje šeimoje priskaitoma ir prof. Ereto šeima, tačiau darbuotės bei dvasios atžvilgiu ši šeima yra reikalinga skaityti grynai lietuviška. Viengungių yra 33, jų tarpe 6 našlai ir 1 išsikyręs. Šveicarijoje gyvena 14 ligonių bei nedarbingų lietuvių. Vaikų skaičius — 8.

Be minėtų Šveicarijoje dar gyvena apie 50 lietuvių vie-

nuolių, su kuriomis Krašto Valdybos turi artimesnio ryšio. Lietuviai Šveicarijoje gyvena labai išsisklaidę. Daugumas yra susibūręs Zuericho ir Berno apylinkėse. Pavieniai lietuviai gyvena prancūziškoje vakarų Šveicarijos dalyje ir Tessine. Krašto Valdybos būstinė yra Zueriche.

Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės gyvenimas reiškiasi tarpusavęs pagalbos srityje. Visiškai atsisakėme partinių ginčų bei politikavimo, kurie sukelia tik bereikalingų ginčų.

Lietuvių vardas Šveicarijoje yra geras. Tenka paminėti, kad Šveicarijoje gyvenęs kun. Jonas Juraitis yra paskirtas vienos parapijos klebonu ir turi garbės piliečio titulą.

Kaip minėta, Šveicarijos lietuviai stengiasi gyventi bei daryti savitarpio pagalbos srityje. Kadangi turime nemažą ligonių, kurie gydomi įvairiose sanatorijose bei ligoninėse — kan kurie yra atvežti iš kitų kraštų: Vokietijos bei Belgijos, kuriais niekas finansiniai nesi rūpina, Krašto Valdybai tenka įsikišti būdų, kad bent kartas nuo karto būtų galima jiems suteikti, nors ir mažą finansinę paramą.

Kalbant apie Šveicarijos lietuvių gyvenimą, negalima praleisti pro kauriuos, kad ir nepageidautinus reiškinis. Paskutiniajame Europos kraštų suvažiavime Hannoverje, tuojau pat Šveicarijos Krašto Valdybos pirmininkas p. Jonas Stankus buvo padaręs gražų pranešimą apie Šveicarijoje prastą rinkliavą Vokietijos lietuvių vaikų naudai. P. Stankui įvykus į JAV, jojo darbas ir toliau buvo dirbamas, tačiau teko susidurti su sunkenybėmis, kurias prisiminti ir minėti yra tikrai skaudu.

Vienas lietuvis (ar lietuvi) yra p. Stankų apskundusi Šveicarijos policijai, kaip pasisavinusi iš surinktų pinigų savo naudai Fr. 30,000.—. Suprantamas dalykas, kad atitinkami organai vedė stropų ir nuodugnių tyrinėjimą. Šis šmeižtas pasirodė esąs neteisingas — p. Stankus nekaltumas buvo visiškai įrodytas ir lietuvių reikalas apgintas. Visgi šis skundas sudarė Krašto Valdybai gana didelių išlaidų. Negana to, sutrukdė sekmingą tolimesnės akcijos vedimą ir tuo apiplėšė lietuvių vaikus, ligonis bei kitus pagalbos reikalingus.

P. Stankus buvo apskūstas ne vien tik šveicarų įstaigose. Neteisingi šmeižtai buvo pasijutę ir į lietuviškas instancijas. Ypatinai juodai apie p. Stankų yra kalbama BALFo Centro Amerikoje. Krašto Valdyba yra atitinkamu raštu pristatavusi prieš šį šmeižtą ir reikalavę viešai paskelbti šmeižėjo vardą. Deja, iki šiai dienai BALFas į šį raštą nėra nieko atsakęs. Gaila ir skaudu... Padėčiai apimus, Krašto Val-

dyba ir toliau veda akciją lietuvių vaikų, ligonių bei nepasiturinčių ir pagalbos reikalingų naudai. Šis darbas yra labai varginantis, nes darbingi lietuviai visi darbuojasi kurioje nors įmonėje, fabrike ar pan. Organizaciniai darbai bei labdarybės darbai dirbti tenka aukoti nuo darbo atliekamą laisvalaikį. Krašto Valdyba yra irgi iš tų pat, kasdien įmonėje dirbančių, lietuvių tarpo. Jokio atlyginimo negauna. Svetimosios darbo jėgos imti negalima, nes negalima daryti didelių išlaidų. Visas organizacinis bei akcijos darbas yra Krašto Valdybos dirbamas laisvalaikiu — vakarais bei sekmdieniais. Tačiau mes nesigailime savo laiko nei jėgų, kad tik galėtume būti naudingi mūsų tautai bei Tėvynei.

Šveicarijos lietuviai ir toliau remia Vasario 16 gimnaziją savo kukliais įnašais. Inf.

KAIP SU KAUNO HIDROELEKTRINE?

Nors jau seniai skelbta apie "Kauno jūros sukūrimą" ir didžiulės hidroelektrinės stoties prie Petrašiūnų pastatymą, tačiau tos hidroelektrinės vis kaip nēr, taip nēr. Pagaliau š. m. rugsejo 26 d. Vilniaus radijas vėl paskelbė, kad girdi, esą jau "vykdomi paskutiniai tyrimo darbai". O netoli Petrašiūnų "toje vietoje, kur Nemuno vandenys plauna Mergelių salą, iškilę grėžimo bokštų trikampiai".

Ten dirba ne tik lietuviai grėžikai, bet taip pat ukrainietė V. Zodenko, o Kauno hidroelektrinės projektą dar tik daro Maskvos inžinieriai. Naujosios gyvenvietės prie Petrašiūnų planą pagaminęs kaunietis arch. R. Maziliauskas. Tačiau kol kas "būsimosios statybos vietoje tebešimininkauja dar hidrologai, tapografai ir geologai", kurie garantuoja, kad ateity "Kauno nebebus potvynio pavojai" ir spindės daugybė "Iljicho lempečių".

LENKIJA NORI SUJUNGTI VANDENS KELIŲ SU RUSIJA

Vokiečių "Volksbote" žiniomis, lenkų komunistinė vyriausybė nori savo svarbiausias sritis kanalais sujungti į tam tikrą vandens kelių sistemą, kuria galėtų praplaukti ligi tūkstančių tonų dydžio laivai.

Tas vandens kelių žiedas užplanuotas realizuoti 1955 metais ir apimtų 1.670 km., bet greičiausiai dėl medžiagų stokos negalės būti laiku įvykdytas. Tam tikslui skirta 75.000 darbininkų, 1.000 inžinierių ir 3.000 technikų.

Planą paruošti dar 1948 m. buvo pavesta lenkų inžinierius T. Borowy. Juo numatoma Ode-riją sujungti su Vysla, praveisti kanalizaciją ir reguliuoti Bugą, taip pat vandens keliais sujungti Varšuvą su lenkų valdoma pietine Rytprūsio dalimi vad. Na-revo-Priglaus kanalu.

Miriam Stevenson, 1954 m. pasaulio grožio karalienė, nenuėjo dirbti į Hollywoodą už \$250 savaitę, bet grįžo į Lander College mokyklos suolą. Tai retas įvykis, kada grožis nesumažėjo galvės.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Registracija kaip antrasis klasės siuntis 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainos 10 centų.

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje pakeitė adresą. Dabar pasiekiamas: Legation de Lituanie, Rambla Rep. de Chile 1606, Montevideo, Uruguay.

J. J. Baciūnas parašė ir išleido 12 psl. iliustruotą leidinį apie V. S. Jokubyno veiklą. Leidinys išleistas 80 metų amžiaus sukakčiai atžymėti.

Anksčiau ejęs "Technikos Žodis" pertvarkytas į trimėnesinį technikos darbuotojų žurnalą. Žurnalą redaguoja P. Jurėnas.

Vokietijoje veikianti knygų leidykla "Bendrija" išleido Dr. A. Šešplaukio "Pratiminė Lietuvių Kalbos Gramatika". Ji tinka mokyklai ir namams. Gaunama Dirvoje, kaštuoja \$1.25.

Baltijos valstybių Santarvės ir Bendradarbiavimo Sutarties dvidešimtmečio proga. Prancūzų Komitetas už Laisvąją Europą atsiuntė sveikinimą Baltijos valstybių pasiuntiniams Prancūzijoje, išskeldamas draugišką ir taikingą tos Sutarties pobūdį palyginus su kitomis sutartimis, kurios dažnai sudaromos kitoms tautos pavergti, ir nurodydamas, kad Maskva visados buvo priešinga šiam draugiškam Baltijos valstybių suartėjimui ir Sutarties sudarymą kiek įmanoma trukdė.

Argentinoje esama per šimtą lietuvių studentų. ALB paskelbė jų daugelio pavardes ir paprašė, kad siųstų žinias apie

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trieš. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9, šeštad. 10 ryto iki 4, trieilad. ir sekmad. tik susitarus

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., 10 ryto — 1 p. p. ir pagal susitarimą 12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec.: KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v. išskyrus trieiladienis 6-8 v. v. šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. J. J. Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antrad. ir ketvirt. 7-8:30 v. v. šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto REpublic 7-1168
Doto: WALbrook 5-3765

Chicagos žinios

Nors Chicagos saulė dar gerokai beria čia savo karštus spindulius, tačiau šaltokas ruduo vėjas Chicagos lietuvių pavėsiavusius per vasarą apylinkės miškuose ir laukuose, parvijo į Chiragos sales visuomeniniam bei kultūriniam veikimui. Dabar čia prasidėjo kultūrinė darbytė bei įvairių parengimų karštis.

Berods, pirmuoju, rugsėjo mėn. 26 d., išėjo režisiorius Vyt. Valiukas su Amerikos dramaturgo, Tennessee Williams, veikalų "Stiklinis žvėrynas", kuris čia kelis kartus jau anksčiau vaidintas, su pripažintu vaidybinio pasisekimu. Šį kartą, sakoma, suvaidinta paskutinį kartą, šio teatro aktorės L. Barcaitės atsisveikinimo proga su lietuviška Chicago, kuri per kelis šio veikalo pastatymus sukūrė "nemirtingą" Amandos Wingfield personažą.

Vaidinimas įvyko Kelly augst. mokyklos auditorijoje, Chicagoje.

Tą pat dieną (rugs. 26 d.) kitoje, t. y. Chicagos Lietuvių auditorijoje įvyko Rašytojų Dijos visuotinis susirinkimas ir literatūros vakaras, kurio programą sudarė svečiai rašytojai J. Aistis, J. Mikuckis, B. Gražulis, chigagiečiai rašyt. B. Babrauskas, A. Baronas, K. Jurgelionis, St. Tamulaitis, G. Tulauskaitė, A. Valentinas. B. Babrauskas tarė įžanginį žodį LRD literatūros vakare, bet savo kūrinių visuomet mums laukiame jis ne skaito... Po programos įvyko šokiai ir dar šis tas. Nė geriausi "sportmenai" su naujais "ke-dalalais" abi auditorijas negalėjo aplankyti, vaidinimo ir literatūrinio meno žodžio išgirsti, dėl to galima juos be pasigailėjimo nepatrietas apsaukti, nes jie dviejų meno "baldžių" nesugebėjo, dėl ruošėjų nesutarimų, pagauti...

Lietuvių Teatras, spalio 3 d., Chicagoje atidarė šių metų teatro sezoną komedija "Naujieji žmogės", tuo pat vaidinimu pagerbiant Henriką Kačinską, minint jo 30 metų sceninio darbo sukaktį, kuris čia vaidino Grafo rolę.

Si dramaturgo P. Vaičiūno komedija labai daug kartų buvo vaidinta Kauno teatre ir vėliau mėgėjų Lietuvos provincijose, gi čia Amerikoje, ir net Chicagoje, kas met po kelis kartus vaidinta, dėl to jau pabodo. Džiaugiamės, kad rengėjai savo paraišimose pažymėjo: "Komedija bus vaidinama tikrai paskutinį kartą!"

Rugsėjo 18 d. įvyko Chicagos chorų dirigentų ir chorų valdybų bei kitų dainos darbuotojų susirinkimas apsarstymui JAV ir Kanados lietuvių bendrai dainų šventei suruošti, kurios suorganizavimui išrinktas komitetas. Šiuo metu komiteto pirmininkas Alice Stephens, populiari Chicagoje dainavimo studijos mokytoja amerikiečių ir lietuvių tarpe, staiga susirgo ir laikinai dirbti negali.

Taip visų lauktas "Margaručio" ruošiamas smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės koncertas, rugsėjo mėn. 26 d. neįvyko, dėl smuikininkės netikėto susirgimo.

Koncertas įvyks vėliau, smuikininkei E. Kuprevičiūtei pasveikusi. Daugiau kaip pusę parduetų koncerto biulety "Margaručio" atpirkio.

"Margaručio" spausdinami prezidento A. Smetonos atsiminimai, surašyti 1940 m. liepos mėn. 1-25 d.d., apie paskutines nepriklausomos Lietuvos dienas, atskleidžia plačiai Lietuvos ir

Amerikos lietuvių visuomenės Lietuvos netikėtą pavyojus me-tu negalimus patirti faktus iki augščiausio laipsnio, išskleidė splojojų debesis; tai brangi Lietuvos nelaimės istorinė medžiaga, kuria visa Chicagos lietuviuomenė labai domisi.

Rep.

BALTIMORE

GRAZI TALKA VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Mūsų vienintelė lietuviškoji augštesnioji mokykla laisvame pasaulyje — Vasario 16 gimnazija, kaip žinome, pasiskelbė esanti sunkioje būklėje.

Laisvojo pasaulio lietuviams reikia sukrusti. Negi leisime savo vienintelei augštesniajai mokyklai, taip gražiai susikūrusiai ir išbujojusiai, žlugti.

Į tą pagalbą šauksmą jau atsiliepta. AL Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus narių susirinkime, įvykusiame rugsėjo 28 d. (pirmin. Vincas Velžis), nutarta Vasario 16 gimnazijai šelpti kiekvienam nariui mokėti po 1 dol. į mėnesį, nežiūrint ar jis dalyvauja gimnazijai šelpti kituose rateliuose. Surinktus iš narių pinigų kiekvieną mėnesį siųsti gimnazijai. Be to šis skyrius laiks nuo laiko gimnazijai skiria lėšų ir iš savo kasos.

Lauktina, kad ir kitos organizacijos šoktų gimnazijai į pa-

galbą. Jei visos mūsų organizacijos ateitų į pagalbą, ir visi gimnazijai šelpti, rateliai uoliai veiktų, kaip iki šiol, gimnazija lengvai išbristų iš sunkumų.

Gelbėjimo mūsų mokslo įstaigą, duokime mūsų jaunimui, būsimiems mūsų kultūrininkams, galimumo mokytis lietuviškoje mokykloje, nes gimnazijai užsidiarius dauguma jos auklėtinių, dėl neturto, negalės lankyti nė svetimos mokyklos.

K. P.

DETROIT

A. L. T. S. SUSIRINKIMAS

Pirmas šį rudenį Am. Liet. Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus susirinkimas įvyks šį sekmadienį, spalio 10 dieną, 12 val. 15 min. buvusios lietuvių salės patalpose.

Visi nariai prašomi atsilankyti.

ATVYKSTA "ČIURLIONIS"

Lietuvių Bendruomenės kviečiamas Detroito atvyksta Čiurlionio Ansamblio, kuris spalio mėn. 16 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Western High School auditorijoje duos dainų, šokių ir muzikos koncertą.

Biletus jau galima įsigyti "Neringos" knygyne, 1906 25th Street.

SAVI PAS SAVUS!

Korporacijos pagrindais pertvarkyta

VARNAS CO., INC.

SPALIO 9 DIENĄ ATIDARO
NAUJĄ MODERNIĄ KRAUTUVĘ
judriame Chicagos prekybos rajone prie
HALSTED IR 66-TOS GATVIŲ KAMPO.
Nuo spalio 9 iki lapkričio 9 d. skelbiamas

ATIDARYMO MĖNUO

Visoms — importuoms ir vietinėms — prekėms atidarymo mėnesį taikoma

20% nuolaida

Nepraleiskite progos pigiai įsigyti — pietų ir kavos servizų, skaidraus kristalo vazų, spalvoto kristalo vazų, kristalo grafinų, vyno, šampano ir likerio stiklų ir kitų porcelano, keramikos ir kristalo gaminių.

Abi krautuvės atidarytos 7 savaitės dienas: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 9½ vak. antr., treč., penkt. ir šešt. "9" "6" "sekmadieniais" "10" "4"

Krautuvės adresas:
Naujoji — 6558 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Senoji — 2509 W. 63rd Street, " "

SPAUDOS IŠKOVOJIMO

50 METŲ SUKAKTUVINIS LEIDINYS —
LITERATŪROS METRAŠTIS

GABIJA

JAU SPAUDOJE IR PASIRODYS ŠĮ RUDENI.

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metrašty redaguoja Jonas Aistis ir St. Zbarskas.

Ši knyga — tai kovojančios ir nepasiduodančios lietuvių atsparos dokumentas. Ji vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai — padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą. Prenumerata priimama iki 8. m. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje.

Metrašty bus didelio formato, įrištas į kietus drobės viršelius, kainuos \$6.00. Prenumeruojant iš anksto — tik \$5.00.

GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. (40)

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika	2.00	Nemūnas	2.50
J. Kubausas		St. Kolupaila	
Anglų kalbos gramatika	1.00	Neramu buvo Laisvės Alėja	
V. Kamantaukas		B. Daubaras	1.50
Anglų kalbos skaitymas	2.00	Ora pro nobis	4.00
V. Minkūnas		J. Gliuda	
Anoj pusėj ežero	1.50	Orfėjaus medis	3.00
P. Andriusis		A. Nyka-Niliūnas	
Aukso kirvis	2.50	Pirmoji naktis	1.50
Juozas Švalistas		L. Pirandello	
Aukštųjų Simonų Likimas	3.50	Po Tėvynės dangum	2.00
Ieva Simonaitytė		Žodžių vyta Nemunėlio.	
Amžini šešėliai	2.00	Paveiklai V. Augustino	
A. Vilainis		Pragaro povalstis	3.50
Barabas	2.25	V. Alantas	
Paer Lagerkvist		Pirmas rūpestis	2.00
Būkite sveiki	2.00	Jurgis Jankus	
Dr. S. Biežis		Per Klausučių ūlytėlę	2.20
Baltasis Vilkas	1.00	Liudas Dovydenas	
K. Binkis		Pietų vėjelis	1.00
Balutis	1.50	Vytė Nemunėlis	
J. J. Baciūno leidiny		Paklydę paukščiai I	2.20
Baltaragio malūnas	2.50	Jurgis Jankus	
K. Boruta		Paklydę paukščiai II	2.00
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Stundžia		Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Cascata cristalina	3.50	Sudar. Gaudys	
Venacius Ališas		Paskutinis Prūsų auklėlis	2.00
Didžioji kryžkelė	2.00	M. Springborn	
B. Brazdžionis		Petras Širvokas	2.70
Duktė	2.40	Juozas Švalistas	
Alis Rūta		Po raganos kirviu	1.50
Dievas ir žmogus	5.00	Jurgis Jankus	
Prel. F. Bartkus ir kan. P. Aleksa		Pabučiavimas	1.50
Didžiosios atgailos	3.50	J. Grūšas	
R. Spalis		Rytų pasakos	3.00
Doleris iš Pittsburgho	0.80	V. Krėvė	
Stepas Zbarskas		Raudonoji melodija	1.00
Eldorado	1.60	S. Laucius	
J. Švalistas		Raudonasis slaubas	1.25
Gyvačių lizdas	2.60	Salik Vogulov	
Francois Mauriac		Raudonasis Tvanas	1.50
Gatvės Berniuko Nuotyki	5.00	Ignas Šeinius	
R. Spalis		Raudoni batukai	1.50
Gimdytoja	1.75	Jurgis Savickis	
Francois Mauriac		Ramybė man	0.80
Gintariniai vartai	2.00	J. Kėkštas	
N. Mazalaitė		Sudie, pone čipse	0.75
Gimtojo žodžio baruose	1.50	James Hilton	
P. Jonikas		Strėlė danguje	2.00
Gyulių ūkis	1.00	Henrikas Radauskas	
George Orwell		Šilka ir vilkai	1.00
Giesmės apie Gedimį	2.00	Runcė Dandieris	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Senųjų lietuviškų knygų istorija	3.00
Kaimynai	2.50	V. Biržiška, kiet. virš.	
J. Paukštėlis		papr. virš.	2.00
Karoliai	2.50	Saulės laikrodžiai	1.00
Guy de Maupassant		Henrikas Nagys	
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Saulutė debesėliuos	1.50
J. Petraitis		L. Žitkevičius	
Kuprelis	2.00	Sventieji akmenys	2.00
Ignas Šeinius		Faustas Kirša	3.00
Konradas Valenrodas	1.50	Sventoji Lietuva	2.50
Adomas Mickevičius		Jurgis Savickis	
Keliai ir kryžkelės	2.50	Sventoji Inga	1.00
Putinas		A. Škėma	
Kaimiečiai	3.00	Sapnų pėdomis	1.00
V. S. Reymont I-II-III-IV		V. Kazokas	
I ir II dalis	po 3.50	Teresė Neumanaitė	3.00
III ir IV dalis	po 3.50	J. Burkus	
Kudirkos raštai	5.00	Tarp žalsvų palapinių	3.00
Krėvė Mickevičius	2.00	P. Kesius	
Kregždutė I	1.50	Tėvų pasakos	1.90
A. Rimkūnas		A. Giedrys	
Kregždutė II	2.75	Tolmieji kvadratai	2.00
A. Rimkūnas		J. Grišmanauskas	
Kiškučio vardinės	1.50	Tautosakos Lėbynas	3.00
Stasy Džiugas		Tomas Nipernadis	2.50
Lietuvos Istorija	3.00	August Gailit	
Sruogienė		Tarp pelių ir vyrų	1.25
Lietuviškas angliškų žodynas	2.00 d. 5.00	Tėvųjų pasakos	0.20
V. Peteraitis		A. Giedrys	
Lietuvių Kalbos Istorija	3.00	Užgesęs sniegas	2.50
Dr. P. Jonikas		Aloyzas Baronas	1.00
Lietuvių tautos kelias I ir II d.	po 3.00	Ugnies pardavėjas	1.00
M. Biržiška		Balsų Rukla	2.60
Lietuviškai angliškai žodynas	5.00	Uždraustas stebukas	2.00
V. Peteraitis		Stasius Būdas	
Lietuvos pinigai	5.00	Vanagaitis	2.00
Juozas K. Karys		monografija	
Lyrika	2.00	Vilnius tarp audrų	5.50
K. Binkis		J. Cicėnas (įrišta)	
Loreta	1.80	Velykų pasakos	1.00
Stasius Būdas		N. Butkienė	
Lietuva	2.75	Vidurnakčio vargonai	1.50
A. Bendorius		Ceslovas Grincevičius	
Laiskai žmonėms	2.00	Vyturėliai Laukuose	0.75
G. Papini		Vikt. Šimaitis	
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Trylika nelaimių	1.25
Red. prof. Skardžius		Valkų knygelė	1.80
Lietuvių poezijos antologija	6.00	M. Valančius	
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis		Varpai skamba	2.50
Lietuvių archyvas	8.00	Stasius Būdas	
Bokevizmo metal	2.40	Vieni metal ir viena savaitė	1.50
Moters širdis	2.00	B. Gaidžiūnas	
Guy de Maupassant		Taupoji Virėja	2.00
Lietuvių Literatūra	2.00	Užgrovėja	3.50
Pranas Naujokaitis		M. Katiliškis	
Mėnuo vad. medaus	2.50	Žmonijos likimas	3.50
N. Mazalaitė		V. Bagdonavičius	
Meškiukas Rudnosukas	2.00	Žemaičių žemė	1.50
Vytė Nemunėlis		Žemaičių krikaitas	2.50
Namai ant smėlio	2.00	A. Vilainis	
J. Gliuda		P. Abalkis	
Naujieji skaitymai	2.50		

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų atsiskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

The Cleveland Press 9 DAYS Oct. 9-17

DO IT YOURSELF PHOTO and HOBBY SHOW

A CARNIVAL OF LEISURE TIME ACTIVITIES

THE Big SHOW

300 Exhibits • Demonstrations
Galore • Hobbies in Action •
Model Plane Flights • Stamps
• Huge Photo Show • Miniature
Railroad City • Stage Show •
Ceramics • Movies
BRING THE FAMILY

Sept. ir sekm. nuo 1 iki 10:30 val.
Darbo dien. nuo 4 iki 10:30 val.
Įėjimas 75 c

Cleveland PUBLIC AUDITORIUM

CLEVELAND PRESS HELPING HAND CHRISTMAS FUND

Redaktoriaus žodis

TURBŪT BUVAI KOKS PULKININKAS AR PROFESORIUS?

Kaišomės nesavom plunksnom ir juokiam svietą

Anądien manęs vienas senas Dirvos skaitytojas ir klausia: — Dabar čia tiek naujų ir garsių žmonių privažiavę, tai ir tu Lietuvoje turbūt buvai koks pulkininkas ar profesorius, o gal net ir visas generolas?...

Mačiau kaip po tokio klausimo jo lūpmis nubėgo šypsena, bet man buvo įdomu patirti, kur yra tos šypsenos priežastis.

— Kodėl jūs manot, kad ir aš Lietuvoje turėjau būti toks didelis?

— Kodėl gi ne — man atskakė su ta pačia šypsena lūpose. Buvaui čia prieš savaitę vienoje naujų ateivių vestuvėse. Vestuvėse būti man ne dažnai tenka, nes kaip žinai, esu ūkininkas ir gyvenu toliau nuo miesto. Ir iš kairės ir dešinės, ir iš priekio, sėdėjo vis labai dideli žmonės. Vieni buvo profesoriai, kiti pulkininkai, treči fabrikantai.

— O gal atsimeni tu didelių žmonių pavardes? — vėl pasiteiravau.

— O kaip gi neatsiminsi. Ir man čia pat suminėjo bent keturias tu didelių žmonių pavardes. Bet didelių tik savo negudria fantazija.

Kažkada skaičiau, kad emigrantai, nebejausdami po kojomis savo tėvų žemės, dažnai ima ne tik kitu, bet ir save natūraliom pareigom ir užimtom vietom apgaudinėti. Maną, kad kaišydami šviesiom plunksnom tuo pagerins savo padėtį, kitus privers tuo stebėtis, bet užmiršta, kad tuo tik prajukins visą svietą. Prajukins ir dažnai susilauks nukreiptą pašalėčio žvilgsnį ir pašaipą:

— Ana, eina pats save pakėlęs j pulkininkus ir profesorius...

Pusė bėdos kada tokiom ligom apserga eliniai, kietesnio mokyklos suolo nematę žmonės. Bet didžiai apgailestina, kad tokios ligos įsisuka ir j mūsų vadinamos šviesiomenės tarpą. Lietuvos universitete buvęs laborantas ar jaunesnysis asistentas, šiandien čia visus gasdina profesoriaus titulu. Lietuvos kaimuomenė būvęs kapitonas jau pasidaręs pulkininku, o majoras visu generolu. Lietuvos operos ar dramos teatro statistai, čia save tituluoja solistais ir režisoriais. Ir kiek daug mes dabar čia turime Kauno ir Vilniaus operų solisčių ir solistų, bet deja, beveik nebeturime nė patys ko pasiklausti ir nė kitiems parodyti.

Dar skaudžiau, kada tokius niekad neturėtus titulus ir pasiektus mokslo laipsnius sau prisieigia tie, kurie pretenduoja tautą vesti į laisvinimo ir kovos žygius. Štai mano dokumentinė filmo, sukto dar Vokietijoje, yra vieno tokio tauraus veikėjo po memorandumu padėti tokie titulai — profesorius dr., bet deja, tas veikėjas nė vieno to titulo neturėjo Lietuvoje, jo neįsigijo svetur, ir greičiausia niekad neįsigys, jei savo partiją jam už praeities nuopelnus, įkopus į valdžią, jų nepažadovos.

Nepatingėk skaitytojų pavarvėti Lietuvos Vardyną ar Lietuvos Enciklopedijos pirmuosius tris tomus. Kiek ten rasi juokingų dalykų po gražiom ir išdailintom nuotraukom. Kiek ten atliktų didelių, ir greičiausia tik save patį stebinančių darbų. Skaitai ir beveik lauki, kada bėgi akimis per stovyklų komitetų valdybų pareigūnų žygdarbius, kad j pabaigą dar bus pasakyta — tokiais tais metais mano rankomis buvo pakaustytas lenktyninis arklis ir po to pats save pasikausčiau...

Tais titulais juokiam visą svietą ir leidžiam juoktis iš savęs. Manom, kad pasigirę tais titulais ką nors geresnio laimėsime, kitus ir save apgavę, didvyriais tapsim. O gyvenimas yra toks didelis juokdarys, jog pajėgia atskirti ir paženklinėti vėjo nešiojamus šiukšles.

Nejuokinkim kaimynų, pažįstamų ir nepažįstamų svetimųjų, ir svarbiausia, nedarykim juokų patys iš savęs.

* SPAUDA *

KARALIAUČIAUS ARCHYVO TURTAI

Prof. Z. Ivinskis, gerai susipažinęs su Karaliaučiaus archyvu, kuris dabar yra Goettingene, Vokietijoje, Aiduose apie to archyvo medžiagą paskelbė straipsnį. Jame aprašė Karaliaučiaus archyvo išgelbėjimą iš bolševikinių nagų ir ką dabar, nuo karo nukentėjusiam, galima Lietuvai įdomaus rasti. Straipsnyje sako:

"Ką galima šiandieniniame Karaliaučiaus archyve Goettingene rasti Lietuvai? Labai daug! Archyvą evakuojant buvo paimta beveik viskas iki 1800 metų! 19-am amžiui didelėse aktų krūvose išrankioti tik patys vertingiausi dokumentai, nes visos popierių masės nebuvę galima spėti išvežti. Kiekio atžvilgiu yra išgelbėta tik geras trečdalis archyvo (apie 200 tonų), tačiau vertės atžvilgiu — devyni dešimtdaliai. O apskritai Goettingene Karaliaučiaus fondai sudaro tris ketvirtalius visos dabar ten sultektos archyvinės medžiagos.

Nepaprasta laimė, kad Goettingene yra visos ordino laikų archyvas. Čia randi Lietuvos kunigaikščių laiškus ir sutarčių originalus. Vytauto korespondencijos iki valdai. Su nemažu pietizmu, pvz., lietuvis čia atsargiai apčiupinėja anuos kelio, lika antspaudų vaske prie to pergamento, kur Vytautas 1398. X. 12 ordinui užrašė Zemačius. Yra čia beveik visi ir ordino folijantai, t. y. didžiojo magistro kanceliarijos išėjusių laišku nuorašai. Per skubų transportą iš Karaliaučiaus, žinoma, negalėjo apsieiti be nelaimių. Kaip tik iš svarbaus Vytauto laikotarpio (1414-23) yra dingę keturi ordino kancel. laišku nuorašai (Ordensfolianten).

Vytauto laikų ordino medžiagos nėra jau reikalo čia plačiau minėti, nes ji beveik visa paskelbta. Bet kiek daug idomių dokumentu yra iš švitrigailos,

Zigmanto Kestutaičio ir ypač iš Kazimiero laikų. Per pusę šimtmečio jo įdomaus valdymo (13-kos metų karas su ordinu) prisirinko labai daug įvairios medžiagos, kurios tik dalį tebuvo nusirašęs 1927-29 m. Lietuvos Švietimo Ministerijos stipendininkas, sulietuvėjęs Marijampolės žydas Ch. Jakobsonas. Jis buvo užsimojęs rašyti apie Kazimierą disertaciją Berlyno universitete. Bet jo nuorašai ir jis pats Vokietijoje žuvo. Oi labai reikėtų, kad atsirastų lietuvis, kuris pro Karaliaučiaus archyvo plyšį pirmas galėtų žvilgtelti į mūsų požiūriu taip dar tamsius Kazimiero laikus.

To pat reikėtų labai pagėdauti ir protestantizmo kilimui Lietuvoje, nes Dr. J. Purickio disertacija (1919) yra jau gerokai pasenusi. O pats didžiausias jos trūkumas — autorius visai nepanaudojo Karaliaučiaus archyvo. Ir bet kokis rimtesnis bandymas rašyti apie Lietuvos protestantizmą jokiū būdu negali apsieiti be Karaliaučiaus archyvo. Protestantizmo epochoje tarp Prūsų ir Lietuvos buvo tiek daug idomių santykių, kad nėra reikalo to čia plačiau minėti. O tuos ryšius puikiai dokumentuoja hercogų laišku archyvas, kuris j Goettingeną rūpestingai perkeltas. Tą archyvą sudaro beveik du tūkstančiai dežių. Lietuvai labiausiai reikalingas skyrius Herz. Briefach. B 2.

16-17 amž. Lietuvos politinei ir kultūros istorijai tas fondas turi nepaprastos reikšmės. Iš Radvilų, Valavičių, Chodkevičių ir dešimtimis kitų ponų ir bajorų gausaus susirašinėjimo su hercogu Albrechtu, jo įpėdiniais, ar hercogo tarėjais, surandame idomių faktų iš protestantizmo kilimo, jo augimo ir nykimo Lietuvoje, iš socialinių ir ekonominių santykių ir t.t. Susirašinėja tiesiai su hercogu, ar jo tarėjais dideli ir maži Lietuvos pareigūnai. Rašo visi, kas tik moka, ar prie kokio raštingo prieina, ir kas tik kokį reikalą turi. 16-tojo amž. gale, be jau minėtųjų, daug rašinėja žemaičių žemės teisėjas Kazimieras Orvydas, žemaičių seniūnas, Medininkų vyskupas M. Giedraitis, kanceleris Sapiega, rašinėja šėmetai, Bielevičiai, Chaleckiai (ypač Lietuvos iždininkas), Naruševičiai ir daug kitų. Rašo ir Lietuvos pasienio seniūnai, rašo visaip, kaip kas moka: voikiškai, lenkiškai, mažiau — lotyniškai. Reikalai jų įvairiausi: prekybiniai, religiniai, kultūri-

ISISTEIGE AMERICAN IMMIGRATION CONFERENCE

Spalio 1 d., Willkie Memorial Building, New Yorke, įvyko amerikiečių šalpos ir imigracijos organizacijų konferencija, kuri įsteigė naują organizaciją,

niai (savo vaikus, pvz., siunčia į Prūsus pramokyti vokiškai, leidžia sūnus į un-tą ir prašo hercogo globos); rašo apie skriaudas, dažnai pasitaikančias vagystes, pasienio nužudymus, apipilėjimus, skolų negrąžinimą, valstiečių pabėgimus į išvystytas glaudus bendradarbiavimas ir organizacijos galėtų laisvų skyrtaus maitai pulsuo-jantį ano meto gyvenimą. Iš tų senų prašymų ir skundų jis gyvas stojis prieš akis...

pavadintą American Immigration Conference. Suvažiavime dalyvavo 81 organizacijos atstovai.

Konferencijoje BALFą atstovavo e. p. Pirmininkas prelatas Jonas Balkūnas, Finansų Sekretorius Stephen Bredes, Jr., ir Reikalų Vedėjas Petras Minkūnas.

Naujosios organizacijos tikslas yra suartinti Amerikos Šalpos ir imigracijos organizacijas, kad būtų galima pasidalinti žiniomis ir patyrimu, kad būtų išvystytas glaudus bendradarbiavimas ir organizacijos galėtų bendromis pastangomis dirbti imigracijos darbe. American Immigration Conference taip pat sieks visuomenės informavimo

apie imigraciją, Amerikos imigracinių įstatymų bei jų administravimo studijavimo ir Amerikos privačiųjų šalpos organizacijų reprezentavimo tarptautinėse migracijos konferencijose.

American Immigration Conference prezidentu išrinktas Earl G. Harrison.

DIRVA UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio

pabaigos!

Tos yra priežastys

davę STROH'S taip gerą skonį joks kitas alus negali prilygti

Jums patiks

Stroh's jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

CARMEN

PROSPER MERIMEE
Vertė V. Gintautas-Kavaliauskas

(Tęsinys iš perėjo numero)

Mūsų pasikalbėjimas buvo smarkus.

— Ar tu žinai, tarė ji man, kad nuo to laiko, kai tu esi mano "rom", aš tave myliu mažiau negu tada, kai tu buvai mano "minchorro"? —

Aš nenoriu būti nei kankinama, nei pač įsakinėjama. Būti laisva ir daryti tai, kas man patinka — štai ko aš noriu. Venk priversti mane ligi kraštutinumo. Jei tu man įgrįsi, aš surasiu kokį gerą vyruką, kuris tau padarys tai, ką tu padarei Vienaakiui.

Dancaire mus sutaikė, tačiau mes vienas kitam buvome pasakę tokių dalykų, kurie liko mūsų širdyse, ir mes jau nebuvome toki pat, kaip anksčiau. Netrukus po to mus ištiko nelaimė. Kariuomenės dalinys mus užklupo, ir Dancaire bei dar du mano draugai žuvo, du kiti buvo suimti. Aš pats buvau sunkiai sužeistas ir, jei ne mano gerasis žirgas, būčiau pakliuvęs į kareivių rankas. Nukautas nuovargio, su kulipka kūne pasislėpiau viename miške draugų su vieninteliu likusiu savo draugu. Nusėsdamas nuo arklio, apalpau ir maniau, kad krūmuose, lyg pašautas kiškis, nudvėsiu. Mano draugas

nugabeno mane į vieną grotą ir išvyko pranešti Carmen. Ji tada buvo Grenadoje ir tuojau pat atvyko. Per penkiolika dienų ji nepalikto manęs nei viename akimirksniui. Ji nesumerkė akių ir mane taip puikiai ir rūpestingai slaugė, kaip jokia moteris nėra slaugiusi savo mylimiausio vyro. Kai tik galėjau pastovėti ant kojų, ji mane ko slapčiausiai nugabeno į Grenadą. Čigonai visur randa gerą prieglobstį, ir aš praleidau daugiau kaip šešias savaites name, vos už dviejų durų nuo manęs įeškančio corredoro. Nekartą, stebėdamas pro langinę, mačiau jį praeinant. Pagaliau aš pasveikau, tačiau gulėdamas ligos patale, daug buvau mąstęs ir projektavau pakeisti savo gyvenimą. Aš kalbinau Carmen palikti Ispaniją ir pradėti gyventi garbingai Naujajame Pasauli. Ji juokėsi iš manęs.

— Mes nesame sukurti šodinti kopūstams, — tarė ji: — Mūsų likimas priklauso mums patiems, ir mes gyvename paylo sąskaiton. Štai aš užmezgiau ryšius Gibraltare su Nathan ben — Joseph. Jis turi medvilninių prekių, kurios tavęs laukia. Jis žino, kad tu esi gyvas, ir tavimi pasitiki. Ką pasakys

mūsų Gibraltaro bendrininkai, jei tu neišeisi savo žodžio?

Aš leidausi perkalbamas ir vėl pradėjau piktąją prekybą. Man besislapstant, Grenadoje buvo bulių rungtynės, į kurias eiddavau Carmen. Grįžusi ji daug kalbėdavo apie vieną drąsų picadorą, vardu Lukas. Ji žinojo jo arklio vardą ir kiek jam kaštavo išsiuvinėta jo liemenė. Aš jį tai nekrepčiau dėmesio, Juanito, mano likęs draugas, po kelių dienų man papasakojo, kad jis matė Carmen su Luku pas vieną pirkli. Tada mane užliarmavo. Aš paklausiau Carmen, kaip ir kodėl ji susipažino su pikadoru.

— Tai vyrukas, — tarė ji, — su kuriuo galima padaryti biznį. Sraunioje upėje yra vandens arba akmenų. Jis už bulių kovas laimėjo dvyliką šimtų realų. Iš dviejų vienas: arba reikia išgauti iš jo tuos pinigus, arba, kadangi jis yra geras jojikas ir drąsus vyras, įtraukti j mūsų bandą. Daugelis mūsų vyrų žuvo ir reikia juos pakeisti Paimk jį su savimi.

— Nenoriu, — atsakiau aš, — nei jo pinigų, nei jo paties ir tau draudžiu su juo kalbėti.

— Būk atsargus, — tarė ji man: —

Jeigu mane reikalauja ko, nors nedaryti, aš tai tuojau pat padarau.

Laimė, pikadoras išvyko į Malagą, o aš įsipareigojau pasirūpinti žydo medvilninių medžiagų įgabenimu. Šioje ekspedicijoje aš, o taip ir Carmen, turėjau daug darbo ir

Luką užmiršau. Turbūt taip pat bent trumpą laiką užmiršo jį ir Carmen. Maždaug šiuo laiku, senjore, aš jus sutikau pradžioje prie Montillos, vėliau Cordoboje. Aš jums nepapasakosiu apie paskutinį mūsų susitikimą. Jūs apie jį turbūt žinote geriau už mane. Carmen pavogė mūsų laikrodį, ji dar norėjo ir jūsų pinigų, o ypač šio žiedo, kurį aš matau ant jūsų piršto ir kuris, sakė ji, yra magiškas, ir jai būvę svarbu jį įgyti. Mes smarkiai susiginėjome, ir aš ją mušiau. Ji išbalo ir ėmė verksti. Tai buvo pirmas kartas, kada aš ją pamaciau verkiant, ir tai man padarė baisų įspūdį. Aš ją atspirašiau, bet jina išista dieną buvo pasipūtusi ir, man išvykstant į Monillą, nenorėjo manęs pabučiuoti. Aš dar vis tebebuvausi su skaudančia širdimi, kai po trijų dienų atvyko jį pas mane, šypsodama ir labai linksma. Viskas buvo pamiršta, ir mes dvi dienas praleidome meiliai. Mums skiriantis, ji tarė:

— Cordoboje yra šventė, ir aš vyksiu jos pažūrėti, be to, aš sužinosiu ir tau pranešu, kurie žmonės keliauja su pinigais.

Aš leidau jai vykti. Būdamas vienas, mačiau apie tą šventę ir apie Carmen nuotais pasikeltimą. Ji jau bus man atkeršijusi, kalbėjau pats sau, nes pirmoji atvyko pas mane. Vienas gi kaimietis man pasakojė, kad Cordoboje esama bulių. Mano kraujas užvirė, ir aš, lyg pamišęs, tuojau iškeliauju ir nuvyksiu į ten. Man buvo parodytas Lukas, o ant suolo, priešais barjerą,

pamaciau Carmen. Užteko vieno žvilgsnio, kad būčiau tikras savo įtarimu. Lukas kovos pradžioje su pirmuoju buliumi, kaip aš ir buvau numatęs, pradėjo flirtą. Jis nuplėšė nuo buliaus kaspiną ir jį atnešė Carmen, kuri tuojau įsisėgė į plaukus. Bulius ryžosi atkeršyti už mane. Lukas buvo parsviestas drauge su arkliu ant jo krūtinės, ir abu atsidūrė po bulium. Aš pažūrėjau į Carmen pusę, bet jos jau nebuvo. Išėiti iš vietos, kur aš sėdėjau, buvo negalima, ir buvau priverstas laukti kovos pabaigos. Po to aš nuvykau į namus, kuriuos jūs žinote, ir ten laukiau visą vakarą ir dalį nakties. Apie antrą valandą ryto Carmen grįžo ir, mane pamaciausi, truputį nustebo.

— Einame su manimi, — tariau aš jai.

— Gerai, tarė ji, — einame.

Paėmiau savo arkli, jį užsodinau užpakaly, ir, neištardami vienas antram nei vieno žodžio, jojome likusią nakties dalį. Auštant sustojome nuošaliai esančioje smuklėje, netoli nuo vieno atsisikrylio namelio. Ten aš tariau Carmen:

— Klausyk, aš viską užmirštu. Apie nieką tau nekalbėsiu, bet vieną dalyką man prisieki: tu vyksi su manim į Ameriką ir ten ramiai gyvensi.

— Ne, — tarė ji apsiniaukusiu tonu, — aš nenoriu vykti į Ameriką. Man ir čia gerai.

— Todėl, kad čia yra Lukas, bet pagalvok apie tai gerai: jeigu jis ir pasveiks, tai

Ka mačiau Vengrijoje?

Elegantinio Budapešto nebėra

III. "Darbo partija", kaip save vadina komunistų partija, priskaito 800.000 narių. Tokio skaičiaus komunistinė partija, kurios rankose yra visos priemonės ir kuri neturi kovoti prieš jokią organizaciją, o visam kraštui uždėti savo ideologijos antspaudą, — jeigu partija būtų kovojanti ir ideologiškai nuliedinta. Tačiau to nėra.

Jugoslavų komunizmas remiasi keliais šimtais tūkstančių partizanų, taigi kadrai, kurie buvo užgrūdinti kare. Čekoslovakijoje komunistai jau prieš karą turėjo stiprią partiją. Ten režimas turi gausius senos tradicijos kadrai ir gerai išbandytą partijos aparatą.

Vengrų komunistai betgi atėjo kaip maža grupė tiesiai iš pogrindžio į valdžią. Pirmaisiais pokario metais jie susilaukė gana žymaus šalininkų skaičiaus, tačiau naujųjų narių moralė nebuvo pakankamai atspari, kad ji būtų galėjusi atlaikyti materialinius ir psichologinius sunkumus, kurie atsirado, bevykdant Maskvos įsakymą inidustrializacijos ir kolektyvizacijos kampaniją.

Išitikinusių partijos narių skaičiaus pakanka galbūt tam, kad išlaikytų lemiama poziciją valstybėje ir ūkyje, bet jų yra permaža, kad galima būtų dirbti tik kasdieninį smulkų darbą žmonėse ir mokyklose, kuris būtų reikalingas, norint palaužti tautos dvasinį pasipriešinimą. Komunistiniam režimui Vengrijoje stinga ne tik masinės bazės, bet ir ideologiškai kovinių kadrai. Jis laikosi tik todėl, kad krašte yra svetima kariuomenė.

Prieškarinių laikų elegantinio Budapešto jau nebėra. Skurdi gatvės lempų šviesa apšviečia negausius žmones, einančius pasivaikščioti Dunojaus pakrantėmis, kurių namų eilės per karą atsirado didelės skylės. Pilies griuvėsiai anapus upės skendė į tamsioje. Didmiesčio nakties gyvenimas išsikėlė į plačią, dabar Lenino vardu pavadintą gat-

vę Pešto miesto dalyje, kur iki vėlyvos nakties, esant geram orui, siampineja tirstos žmonių minios, — žmonės be jokios elegancijos, išvargusiais veidais po įtemptos dienos troškiose biuruose arba po skubos fabrikuose, bepildant normas; jų dauguma čia tikriausia atsirado dėl kankinančios aukštumos perpildytose butuose, bet ne iš noro surasti džiaugsmo ir draugystę. Namai griuvinėja. Nuo fasado atsiskyla štukatūra, tamsiuose koridoriuose dvokia pelėsiai ir virtuvės kvapai. Krautuvų languose išstatytos prekės atrodo skurdžiai ir šaltai. Daug prekių iš viso trūksta, o tos, kurias galima gauti, dažnai yra blogos kokybės ir nesuprantamai brangios.

Iš pradžių atrodo, kad Vengrijos sostinė visiškai skendėja pilkame liaudies kasdieniškume. Tačiau po kelių dienų pradėsi kiek keisti šį vaizdą. Pamatai, jog tokių žodžių, kaip nepriteklus, stokojimas ir griuvimas neužtenka šių dienų Budapeštui pavaizduoti. Motorizuotas eismas prie vakarų Europos sąlygų įpratusiai akiai atrodo skystas; tačiau jis yra pakankamas, kad didžiausio judėjimo metu vyriausiosios gatvės susidarytų tikri užsikimšimai. Šalia gausių tramvajų, autobusų, troleibusų ir sunkvežimių matyti taip pat daug automobilių. Dažniausia tai yra tarpybiniai automobiliai ir taksi. Bet taip pat dažnai matai prievatinę nuosavybę esančius motociklus, kurių gamyba neseniai pradėta Scelpio dirbtuvėse; negali atsistebėti, iš kur tiek pasipila, turint galvoje menkus uždarbius ir atlyginimus.

Budapešte yra viešbučių su nuolat bėgančiu šiltu vandeniu ir atydzū patarnavimu. Ne tik tai liuksusiniuose restoranuose, bet ir pigioje valgykloje, kurioje žemas tarnautojas prieinama kaina sudoroja savo liesą valgį, galima valgyti ant švarios staltiesės iš švarios lėkštės, patarnaujant mandagiam tarnui, kurio švaras netvyska taukų dėmėmis ir valgių liekanomis. Smuklėse alus yra pakankamai geras, o brangus alus bonkose pirmos rūšies. Tikrasis kavinių gyvenimas

jau todėl išmirė, jog tegalima gauti komunistinius vidaus ir užsienio laikraščius ir žurnalus, kurių Budapešto gyventojai neskaitytų, išskyrus sporto skyrių; tačiau veikia aibė ekspreso barų, kurie visada gausiai lankomi, nes ten galima gauti dažnai geros kavos už prieinamą kainą, tuo tarpu kai krautuvėse kavos kilogramas kainuoja 400 forintų, kas sudaro mažiausia 40% vidutinio mėnesinio atlyginimo.

Senajame Budapešte toną duoda saują didžiai pasiturintųjų magnatų, kuriuos pamėgdžiodavo, nerdamiesi iš kailio ir gyvendami ne pagal savo kišenių, vidutinis ir žemesnysis miestelėnų luomas. Šis linksmy, lengvavėdiškų, dažnai iki ausų praskolinusių žmonių pasaulis yra išnykęs. Gellerto kurorte, kur anksčiau susirinkdavo elegantiškas pasaulis, šiandien stumdomi ligoninių kasų pacientai. Garšioje Gerbeau cukrainėje sekmadieniais matyti anksčiau pasiturintųjų luomo nariai išverstais ir sulopytais, bet stropiai išvalytais ir suprosintais kostiumais, kai jie stovi ilgoje eilės prie bufeto, kur už brangų pinigą perkasi pyragaičių, o paskum nešasi į namus popiečio kavai. Aristokratai uždarbiauja kaip biurų tarnai, o jų žmonos pasidė restoranuose padavėjos arba siuvėjos.

Ir vis dėlto vyriausiųjų gatvių kavinėse, o taip pat šalutinėse gatvėse pasislėpusiose baruose ir parkų restoranuose ant Budos kalvų kasdien groja orkestrai iki vėlyvos nakties. Šių dienų Budapešto naktinis gyvenimas gal ir neprilygsta prieškarinių laikų gyvenimui, bet jis gali konkuruoti su daugelio Vakarų Europos turtingesnių, laimingesnių didmiesčių nakties gyvenimu.

Šalia čigonų smuiko verksmo girdėti moderninės šokių muzikos garsai. Džazas, swing, boogie, rumba ir samba visada reikalaujami ir grojami. Didžiųjų jamas tuos, jei kas pažįsta vakaruose kaip sykis šiandien pasigarsėjusius "šlagerius", kuriuos nugaro užsienio radio stotys. Kai buvau Budapešte, ten didžioji mada buvo daina iš "Moulin Rouge" ir Burkhardo "O mein Papa". Ne be pagrindo valdžios įstaigos šiame "vakarų" šokių muzikos pamėgime įžiūri politinę demonstraciją, jaunimo išpažinimą vakarų gyvenimo formų. Todėl neseniai ši muzika buvo uždrausta, kai kurioms

ATŽYMEKIME BALFO DEŠIMTMEČI

BALFas šiemet užbaigia pirmąjį savo veiklos dešimtmetį. Tai yra laikotarpis, kuris pasižymėjo mūsų tautiečių darbštumu, mielaširdingumu, vieningumu. Šias gražias Amerikoje gyvenančių lietuvių įpatybes išaukė tragiškas senosios mūsų tėvynės likimas. Šalpos ir mūsų nuskriaustųjų tautiečių įkurdinimo darbai yra tokie dideli ir reikšmingi, kad minint BALFO 10 metų gyvavimo sukaktį, BALFO Centro Valdyba rado reikalo išleisti knygėlę, užrekorduojant atiečiai milžiniškas pastangas, įdėtas į šį darbą, mūsų žmonių pasisventimą, ir visokeriopą pasiaukojimą. Tai bus graži, istorinė knyga, kuri bandys vaizdžiai atpasakoti BALFO vargus ir laimėjimus.

Uamihinkems, o taip pat orkestrams ugnia visais rodytis, kankuriuose restoranuose ugniai orkestrai buvo pakeisti naujais orkestrais. Bet tai tera pusiau priemonės, paruoštos supnūmą. Neatstumiama imtis griežtų draudimų, tenkinamasi adatos duriais, o šie tik erzina.

Paprastomis dienomis gerai lankomi, o savaitgaliais perpildyti ne tik taktiniai klubai, kur ateina gerai apmokami artistai, režimui ištikimi menininkai, inžinieriai, laimėję premiją, stachanovečiai ir kiti išrinktieji, gydytojai su slapta private praktika, koncesionuoti ir nekonsionuoti verslovininkai bei kiti žmonės, kuriems jų tarnybinė padėtis leidžia įkisti ranką į kokį sandėlį ar kasą; pilna žmonių taip pat paprastose aludėse ir kukliose valgyklose, sveatinėje su čigonų orkestru, šokių bare ir liuksusiniame restorane. Be abejo, daugelis žmonių tenkinasi kavos puoduku ar limonado stiklu; tačiau gana dažnai matyti padavėjai, kurie neša brangius valgius ir brangius vynus, kurie dažniausia dėl komunistinio šandartizavimo esti sugadinti. Upa šaivaigaliai minia, kuri sausai kimšai susigrūdusi už stalų, net ir pigiose svetainėse, nėra blogai apsirengusi, nors tikros elegancijos iš viso nematyti. Nuostabiai didelis jaunuolių, vos tik galėjusių baigti profesinę mokyklą, nuosimtis vilkėja padomiais. Todėl neseniai ši muzika riais sekmdienio drabužiais. (Pabaiga kitam numeryje)

Šis vertingas sumanymas yra surištas su išlaidomis. Medžiaga jau yra renkama ir ji yra gana įdomi. Bet reikalinga, kad ši medžiaga pasiektų mūsų plačiąją visuomenę, kad tie, kurie per tuos sunkius metus talkininkavo BALFO veiklai galėtų taip pat pasiskaityti ir pasigėrėti nuveiktais darbais. Žodžiu, reikalinga rasti šiai knygai leidėjus. Todėl Komitetas, BALFO Centro Valdybos paskirtas rūpintis

knogos išleidimu, kviečia visus, kurie pritaria šiam sumanymui, atsiųsti ir pasiųsti tam reikalui savo auką. Kiekvienas, kuris atsiųs nemažiau penkių dolerių bus įrašytas šioje knygoje kaip leidinio rėmėjas; kuris atsiųs \$25 ar daugiau, bus įrašytas kaip leidėjas. Leidinio leidėjais ir rėmėjais gali būti draugijos ir pavieniai asmenys. Šią knygą norima išleisti dar prieš BALFO seimą. Todėl re-

kalas yra skubus ir pritarimas kiekvieno lietuvių, kuris supranta tokios knygos svarbą, yra labai laukiamas. Visas užsėjęs kite BALFO adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 41, New York.

Juozas Boley, Albina S. Trečioka, Bronė Spudienė, Petras Minkūnas, BALFO Jubiliejinio Leidinio Komitetas

A SUNRAY MATCHLESS GAS RANGE IS FEATURED

Žiūrėkite šio ženklo. Jis reiškia šiandien naujausią, moderniausią MATCHLESS Gaso Pečių, pagamintą šių visų garsių pavadinimų:

CALORIC CHAMBERS KENMORE MAGIC CHEF MATTAG UNIVERSAL

MORGE RCA EXCITE ROPER SUNRAY TAPPAN

THE EAST CHIO GAS COMPANY

taip puikus!

taip šviesus!

taip gražus!

modernus

MATCHLESS

SUPER-AUTOMATINIS

GASO PEČIUS

Kaip jūs didžiuliais savo gražiu nauju Matchless Gaso Pečiu! Jums pavydės visi kaimynai, kai jūs parodysite švarų, šviesų, automatinį jo naudojimo būdą!

Visi matchless gaso pečiai turi viliausią visiškai modernų automatinį uždegimą. Turėdami naują super-automatinį gaso pečių jūs galite jau pavaldinti mėsą su lieponos pasiekto skoniu; ju mėgiamiausias maistas yra paruoštas kaip tik tikrai, nes jūs turite tikstantio karščio pasipirkimą!

Virtinys bet kur pečių, bet kurios kaimynai, bet kurios virtinys! Pamatykite jį, kaip ir švarų, lengvą naują "matchless" sąlygom!

DABAR

Lengva nupirkti jūsų

Matchless Gaso Pečių!

JOKIO ĮMOKEJIMO...

36 MĖNESIAI IŠSIMOKETI!

MOKEKIT SU GASO

SĄSKAITA!

Paskubėkite! Gaukite šį \$2.25 Matchless KARSTO AR ŠALTO KEPSNIO PEČIŲ TIK UŽ 69c!

Puikus dvigubas peilis už tikrai gerą kainą! Tuzinal naudojimų! Lygda ir dantoti šimėnys, su importuota geria medžio rankena. Kur tik "Matchless" Gaso pečiai yra rodomi. (Tik po vieną kilentui).

ne tam, kad pasendintų savo kaulus. Pagaliau kam man reikia jo? Aš pavargau, bežudydamas tavo mylimuosius. Šį kartą aš tave nužudysiu.

Jinai veriančių laukinių žvilgsniu pažiūrėjo į mane ir tarė:

— Aš visuomet galvojau, kad tu mane nužudysi. Tada, kai aš tave pamačiau pirmą kartą, prie savo namų durų sutikau kunigą. O šiaunat, vykstant iš Cordobos, argi tu nieko nematė? Kiškis perbėgo skersai kelių pro pat arklio kojas. Tai likimo ženklas.

— Carmensita, — paklausiau aš ją, — ar jau tu manęs nebemylai?

Ji nieko neatsakė. Sėdėjo sukryžiuotomis kojomis ant šiaudų pyručių, pirštu darydama ženklus ant žemės.

— Pakeiskime, Carmen, gyvenimą, — tariau aš maldaujantis: — Išvykime gyventi kur nors kitur, kur mes niekad nesiskirtume. Tu žinai, kad mes netoli nuo čia, po vienu ažuolu, turime užkasę šimtą dvidešimt uncijų aukso... Be to, turime savo fonolus pas žydą ben-Joseph.

Ji pradėjo šypsotis ir tarė:

— Aš pirmą, tu paskui. Aš žinau, kad tai turi įvykti.

— Pagalvok, — tariau aš, — mano kantrybė jau baigiasi. Apsisprendk, nes antraip aš turėsiu apsispręsti.

Aš ją palikau ir nueėjau pasivaikščioti netoli atsiskyrėlio namelio. Radau besimel-

džiantį atsiskyrėlį. Laukiau, kol jis baigs savo maldas. Norėjau melstis ir aš, bet negalėjau. Kai jis atsikėlė, aš priėjau prie jo.

— Tėve, tariau aš, — ar negalėtum pasimelsti už asmenį, kuris yra dideliame pavojuje.

— Aš meldžiuosi už visus, kurie tik dėl ko nors kenčia.

— Ar negalėtumėte atlaikyti mišijų už sielą, kuri galbūt tuojau atsistos priešais savo Kūrėją?

— Taip, — atsakė jis, veriančiu žvilgsniu žiūrėdamas į mane.

Aš jam, matyt, kažkaip keistai atrodžiau, ir jis stengėsi mane prašnekinti:

— Man rodos, — tarė jis, — kad aš jus kažkur esu matęs.

Ant jo suolelio padėjau vieną piastūrą ir paklausiau:

— Kada atlaikysite mišias?

— Po pusės valandos. Smuklininko sūnus tuojau ateis man patarnauti. Pasakyk, jaunuoli, ar neturi ko ant sąžinės, kas tave kankina. Ar nenorėtum išklausyti krikščionio patarimų?

Aš vos tegalėjau sulaikyti ašaras, atsakiau, kad dar sugrįžiu ir nuo jo bėgte nubėgau. Atsiguliau žolėje ir gulėjau, kol išgirdau skambinant. Tada atėjau prie koplyčios, bet į vidų nėjau. Po mišijų grįžau į smuklę. Maniau, kad Carmen bus pabėgusi, (ji būtų galėjusi pajūti mano arklį ir pabėgti), bet aš ją radau. Ji nenorėjo, kad kas nors sa-

kytų, jog ji manęs išsigando. Man nesant, ji buvo išardžiusi savo suknelės pakraštį ir išsiėmusi švino svorėlį. Ji stovėjo prie stalo, žiūrėdama į dubenį vandens, į kurį ji įmetė išlydytą šviną. Ji buvo taip įtysusi į savo magiją, kad pradžioje net nepastebėjo, jog aš sugrįžau. Kartais ji paimdavo gabalėlį švino ir liūdna išvaizda jį sukinėdavo į visas puses, kartais dainuodavo kurią nors iš savo magiškų dainų, kuriomis prašydavo Marijos Padillos, don Pedro mylimosios, pagalbos, kuri, sako, buvo Bari Cralissa, arba didžioji čigonų karalienė.

— Carmen, — tariau aš jai, — ar nenorėtum vykti drauge su manimi.

Ji atsikėlė, numetė dubenį, užsidėjo ant galvos mantiliją, lyg pasiruošusi vykti.

Atsivedžiau arklį, ji užsėdo mano užpakaly, ir išjojome.

— Tad, mano Carmen, — tariau aš jai, kiek pajojėjęs, — tu esi pasiryžusi sekti mane? Ar ne?

— Aš tave seksiu net ir į mirtį, — tarė ji, — taip, bet aš su tavim daugiau nebegyvensiu.

Prijojome nuošalų tarpelį. Aš sustabdžiau arklį.

— Ar čia? — tarė ji ir vienu šuoliu nušoko ant žemės, nusimė savo mantiliją, numetė ją prie savo kojų ir, įsiremęs į šonus nejudėdamas, žiūrėjo į mane.

— Tu nori mane nužudyti, aš tai gerai matau, tarė ji, — taip yra, lėmta, bet tu

manęs nepriversi nusileisti.

— Aš tave prašau, — tariau aš, — buk protinga. Klausyk manęs. Visa praeitis bus užmiršta. Tačiau, tu tai gerai žinai, kad tu mane prapuldei. Dėl tavęs aš tapau vagis ir žmogžudys. Carmen, mano Carmen, leisk man tave, o drauge su tavim ir save, išgelbėti.

— Jose, — atsakė ji, — tu mane prašai negalimo dalyko. Aš tavęs jau nebemyliu. Tu gi dar mane myli ir todėl nori mane nužudyti. Aš galėčiau tau meluoti, bet nenoriu pati savęs kankinti. Viskas tarp mūsų baigta. Tu esi mano "rom" ir turi teisę nužudyti savo "rom", bet Carmen visuomet liks laisva. Calli ji gimė, calli ji ir mirs.

— Tad tu myl Luką? — paklausiau aš. — Taip, kurį laiką aš jį mylėjau taip, kaip tave, o gal kiek mažiau negu tave. Dabar aš nieko nemylu ir neapkenčiu savęs, kad tave mylėjau.

Puoliau prie jos kojų, paėmiau jos rankas ir jas aplaisčiau savo ašaromis. Aš jai priminiau tuos laimės momentus, kuriuos mes buvome drauge praleidę. Aš jai siūliau si likti plėšiku, kad tik jai patikčiau. Viską, viską. Viską jai siūliau, kad tik ji mane dar mylėtų.

Ji man tarė:

— Tebemylėti tave? Tai neįmanoma. Gyventi su tavimi aš daugiau nebenoriu.

Mane paėmė pasiutęs pyktis. Išsitraukiau peilį. Maniau, kad ji išsigąs ir prašys

pasigalėti, bet ši moteris buvo dēmonas.

— Paskutinį kartą, — sušukau: — ar nori būti su manim.

— Ne, ne, ne, — tarė ji, trepsėdama koja ir, nusiėmusi nuo piršto žiedą, kurį aš jai buvau padovanojęs, nusivėdė į krūmus.

Du kartu aš smėliau į peiliu. Tai buvo Vienaakio peilis, kurį aš buvau pasiėmęs, kai sulaužiau sąvąjį.

Po antro smūgio ji krito be jokio šaukimo.

Man rodos, kad aš tebematavi į mane žiūrinčias dideles juodas jos akis. Paskui jos apsilbė ir užsimėrkė. Gerą valandą laukiau, bet ji nepakilo.

Prisimenu, kad Carmen dar kartą sakydavo, jog ji norėtų būti palaidota šime miške. Peiliu iškasiau duobę ir jai paguldyčiau. Ilgai įjieskojau žiedą ir, pagaliau, ji suradė, idėjau į duobę šalia jos drauge su kryžliu. Galbūt aš klydau. Paskui sėdau ant arklio, šuoliais atjojau ligi Cordobos ir pasiėmiau pirmiesiems sargybinėms. Pasiėmiau nužudęs Carmen, tačiau nesakiau, kur yra josios lavonas.

Atsiskyrėlio būta švento žmogaus. Jis už ją meldėsi. Jis už josios vėgė atlake mišias... Vargšė! Čia yra kalti, kad ją taip išauklėjo.

(Pabaiga)

Draudimas nuo nelaimingų atsitikimų

DR. J. RAMUNIS, Chicago

KOKIE SUŽEIDIMAI APDRAUSTI

Pagal šios rūšies įstatymus draudžiami tik tiesioginiai, su darbu susiję sužeidimai, įvykę darbo metu. Pav., pietų pertraukos metu, kad ir darbovietėje, įvykęs sužeidimas nebėra šio įstatymo ribose, nors turėtų pripažinti, jog tokie ar panašūs atvejai susidaro daug teisiųjų klėbimų, ir darbdaviui ar jį atstovaujanti draudimo bendrovei, ir už tokį sužeidimą tektų turėti atsilyginti šio įstatymo ribose. Jokie susirgimai nėra šio įstatymo tvarkomi, nebent juos būtų galima kvalifikuoti kaip chronišką ar akutinį apsinuodijimą nuo tų medžiagų ar įrankių, su kuriais dirbama.

Įstatymas visai nekreipia dėmesio į tai, dėl keno kaltės nelaimingas atsitikimas įvyko. Šis įstatymas lygiai taikomas tuo atveju, kai sužeidimas įvyko dėl paties darbininko kaltės — neatsargumo ar net žioplumo, — kaip ir tuo atveju, jei sužeidimas įvyksta dėl darbdavio kaltės ar apleidimo (pastaruoju atveju darbininkas dar gali reikalauti atlyginimo ir pagal "personal liability"). Vienintelė išimtis, jei darbininkas tyčia sužeidžia, su intencija pasnaudoti įstatymo globa. Tačiau tai teisiniai įrodyti beveik neįmanoma.

Kadangi įstatymas taikomas visiems sužeidimų atvejams, tai išimtis nėra daroma ir tuo atveju, jei sužeidimą iššaukė prieš tai buvę pakitimai. Tai pati taisyklė taikoma, jei minintasis sužeidimas tik pablogina prieš tai jau buvusią padėtį, — nors pagal įstatymą tik ta "pablogėjusi" dalis tėra įstatymo ribose, bet praktiškai to paskirstymo pravesti dažniausiai nėra galima ir tuo pačiu įstatymas prasiplėčia, apimdamas ir dalį sutrikimų, visai sužeidimo nesukelusių. Praktiškai dažniausia pasitaikanti "nukrypimai" — nugaros skausmai ir trūkis. Jei bent vienas iš jų pasireiškia ir jei darbininkas tvirtina, jog jie pirmą kartą pasireiškė tik ką nors ir gana nesunkaus, pakėlus, — beveik visada tokie "sužeidimai" bus įskaityti šio įstatymo ribose. Iš kitos pusės, "peršalimas" ar panašūs susirgimai nėra įskaitomi į šio įstatymo globojamų sužeidimų sąvoką, net jei darbo sąlygos ir neabejotinai prisideda prie šių susirgimų pasireiškimo.

KOKIĄ GLOBĄ ŠIOS RŪŠIES ĮSTATYMAI TEIKIA

Pagal šiuos įstatymus darbdavys iš savo kišenės ar jį atstovaujanti draudimo bendrovė privalo:

1) Pilnai apmokėti daktaro sąskaitas, eventuliai reikalingus tyrimus, ligoninės sąskaitą ir vaistus. Nemokamai duoti protezus, jei tokie buvo sugadinti sužeidimo metu ar tapo reikalingi pakelti darbingumui po sužeidimo, sužeidimo pasekoje.

2) Dalinai apmokėti už prarastą laiką nuo sužeidimo iki pasveikimo. Čia labai didelis įvairumas, kiek reikia užmokėti, bet dažniausiai tai sukasi apie pusę savaitinio uždarbio, be antvalandžių, už nedarbingumo savaitę. Už pirmąją savaitę paprastai nieko nemokama, išskyrus jei visiškai nedarbingumas tęsiasi daugiau kaip 1 mėnesį. Pastaruoju atveju papildomai apmokama ir pirmoji savaitė. Laikas skaičiuojamas nuo sužeidimo valandos iki darbininko sugrįžimo į darbą.

Privačiu susitarimu darbininkas gali laikinai priimti ir kitą, kad ir prasciau apmokamą darbą, kol sužeidimas jam neleidžia dirbti jo reguliaraus darbo. Tačiau tuo atveju jis netenka teisės gauti papildomo atlyginimo už laikiną nepilną darbingumą.

3) Jei gydymą užbaigus, darbininkas visticia yra nustojęs dalies darbingumo, — jei yra taip vadinama "permanent disability", — darbdavys ar jo draudimo bendrovė turi sumokėti atitinkamą kompensaciją. Šios kompensacijos pagrindinė mintis — suteikti darbininkui galimybę pakeisti buvusią specialybę ir pradėti darbą naujoje srityje, kur sužeidimo pasekmės nebevaldintų vaidmens. Todėl ir kompensacija yra skaičiuojama darbo savaitėm. Pav., netekimas rankos vertinamas apie 160 savaičių. Tai reiškia, darbininkui išmokama suma už 160 savaičių, jei jis visai neteko rankos. Jei ranka tik iš dalies sugadinta, — sužeista bet nėra nupjauta, — kompensacija skaičiuojama procentais nuo pagrindinės sumos. Taip pav. 50% rankos netekimas, — reiškia jog galutinė kompensacija yra 50% arba pusė to, ką darbininkas gautų, jei būtų visai rankos netekęs. (Netekimas įstatymo prasme nėra išimtis, kuri dalis rankos ar kitos galūnės netekta, bet kiek tai atsiliepia į darbą. Nervų sužeidimas laikinai atvejais gali būti vertinamas visu 100% nors nei viena dalelytė nebuvo nupjauta — amputuota). Kompensacijos prasme priklausantis savaitinis atlyginimas yra pusė faktiškai gauto vidutinio atlyginimo, be antvalandžių ir kitų priedų, bet ne daugiau, kaip \$29.00 savaitėi. Geležinkeliai ir kitos kitos šakos turi specialias taisykles, kur savaitinis atlyginimas, kompensacijos prasme, yra truputiuką augštesnis. Jei sužeistas nori visą kompensaciją gauti iš karto, įstatymas leidžia bendrovei tam tikrą procentą atskaityti nuo tos sumos, kuri turėtų būti išmokėta kas savaitę per nustatytą laiką, priklausomai nuo nuspręsto nedarbingumo. Nustatant kompensaciją naudojamos tik dabartinės, rodančios, kiek darbingumo, pagal įstatymą, darbininkas nustojo. Teisiniai visai neatsižvelgiama į tai, ar jis tebedirba toje pačioje ar kitoje įstaigoje, ar ne. Taip pat nesvarbu, kokį atlyginimą jis gauda po sužeidimo. Kaikurios didžiosios unijos turi specialias sutartis su darbdaviais, kurios kiek pakeičia šį įstatymą, numatydamos papildomą draudimą ar panašiai. Bet tai jau už šio įstatymo ribų.

PROCEDŪRA SUŽEIDIMO ATVEJU

Kiekvieno sužeidimo atveju darbdavys privalo darbininką tuojau nusiųsti pas gydytoją apžiūrėjimui ir pirmosios pagalbos suteikimui. Ar sužeidimas didelis ir reikšmingas, ar tik menkas, — jokio esminio skirtumo įstatymas nedar.

Tad tuoj pat sužeidus darbininkas privalo apie sužeidimą pranešti savo viršininkui ("bosui"), kuris užpildys reikiamas formas ir sužeidusį nukreips pas atitinkamą gydytoją. Jei sužeidimas atrodo menkas ir darbininkas jo tuoj pat nepraneša, — vėliau gali kilti klausimas, ar darbininkas iš viso buvo sužeistas, o tai gali sudaryti daug teisiųjų kablų. Tad ir menkųjų sužeidimų patartina tuoj pat pranešti, kad vėliau išvengus komplikacijų.

vengus komplikacijų.

Pirmoji pagalba skaitoma pakankama tik tuo atveju, jei ji suteikta gydytojo, turinčio teisę verstis praktika. Kitų asmenų suteikta pirmoji pagalba nėra pakankama šio įstatymo prasme. Darbininkas gali savo nuožiūra ją pasitenkinti ar ją visai atmesti.

Jei kyla klausimas, ar darbininko nusiskundimai yra iš vis kokio nors sužeidimo pasekoje, sprendžiama apie tai turintis gydytojas. Jeigu darbininkas nurodo kurią valandą bei minutę jisai susižeidė ir kaip susižeidė, — jis gali reikalauti, kad gydytojas jį apžiūrėtų ir nustatytų diagnozę net ir tuo atveju, kai darbdaviui ar kitiems asmenims atrodo, jog jo nusiskundimai nėra sužeidimo paseka.

Apžiūrėjęs ligonį gydytojas vėl užpildo specialias formas ir perima gydymą, jei tai yra sužeidimas. Jei, įstatymo prasme, jokio sužeidimo nėra, gydytojas privalo tai pasakyti darbininkui ir toliau bendrovė nebėra įpareigota teikti bet kokį gydymą. Tačiau vėta įsidėmeti, jog kiekvieno atveju pirmasis daktaro apžiūrėjimas darbininkui nieko nekainuoja.

Jei gydytojas numato, jog gali susidaryti nuolatinis nedarbingumas, atvejis tuojau pranešamas taip vadinamai industrinei komisijai (industrial commission) ir tenai užregistruojamas. Gydymui toliau vykstant darbininkas turi sąžiningai vykdyti gydytojo nurodymus, nes priešingu atveju jis gali netekti dalies ar net visos kompensacijos (jei išsivystys komplikacijos iš susižeidusio asmens kaltės). Gydymą baigus gydytojas privalo tuoj pat įvertinti gautą nedarbingumą, jei toksai yra, ir tai vėl užregistruojama industrinėje komisijoje. Pagaliau, kai kompensacija sutariama, kompensacijos didis vėl užregistruojamas industrinėje komisijoje ir, jei komisija visa tai patvirtina, visas klausimas laikomas galutinai užbaigtas.

Si industrinė komisija skiria gubernatoriaus ir reguluoja kompensaciją šio įstatymo ribose. Jos sudėtis bei procedūra išėty iš šio rašinio ribų. Bet dar tenka peržvelgti kokias teises darbininkas turi, kad išreikalautų tinkamą kompensaciją.

Po kiekvieno sužeidimo darbininkas turi vienus metus laiko, nuo gydymo užbaigimo dienos, pareikšti savo pretenzijas. Jei jis jokių pretenzijų nepareikšia tame laikotarpyje, vėliau jau jis nebeturė teisų į kompensaciją. Jei darbininkas priima jam pasiūlytą kompensaciją, tuo tas klausimas praktiškai ir baigiasi. Komisija tokį sutarimą paprastai patvirtina už akių, nebent ji žiūrėtų didelę (ir tai tikrai labai didelę) neteisębę. Jei darbininkas su pasiūlymu nesutinka, reikšmingas sprendžiamas arbitraliniu būdu, dalyvaujant draudimo bendrovės ir darbininko atstovams ar tik patiems palistiesiems asmenims. Tokiu atveju dažnai atliekami papildomi tyrimai nedarbingumui nustatyti ir gydytojai kviečiami liudininkais ar tik jų nuomonė už akių paskaitoma. Jei ir čia neprieinama sutarimo, byla perduodama augštesniam tos komisijos pareigūnams peržiūrėti, dažniausiai vėl posėdyje su abiejų pusių atstovais ir eventualiais liudininkais. Jei ir tada nėra sutarimo, — viena kuri pusė privalo bylą perversi į teismą, kur reikšmas sprendžiamas jau normalia teismine procedūra.

(B. d.)

Patark kalmynui
prenumeruoti
DIRVA!

STUDENTŲ DEMESIUI

(LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS JAV CV APLINKRASTIS)

Vasaros atostogos jau baigėsi. Ir vėl triūsiamie kolegijų bei universitetų klase, bibliotekose. Daugeliui tai studijų pat pradžia. Į juos šiuo raštu ir kreipiamės.

Lietuvių Studentų Sąjunga Amerikoje buvo įkurta, prieš trejus metus, vienam pagrindiniam tikslui: suburti visus lietuvius studentus į vieną, kuriame bendrai veikdami ir dalyvaudami, jie galėtų ugdyti ir brandinti savo tautiškąjį charakterį. Šiam tikslui atsiekti Sąjunga imasi įvairių priemonių — rengia suvažiavimus, studijų dienas, leidžia lietuviškus leidinius, skyrus organizuojama paskaitas, diskusijas, meno vakarus, ir t.t. Visiems, kurie nuosirdžiai veikoje dalyvauja, Sąjunga duoda gausių progų auklėti lietuviškoje dvasioje ir kultūroje.

Salia šio pirminio tikslo, Sąjunga dar rūpinasi lietuvių studentų bei Lietuvos reikalo reprezentacija svetimuosiuose, bei organizuoja paramą savo nariams, reikalingiems šalpos. Lapkričio mėnesį rengiamas ypatingai plataus masto vakaras, turėjęs suteikti pakankamai lėšų bent tiems, kurie be paramos negalėtų sudyti tėti ar pradėti legijas.

Sąjunga šiuo metu yra išaugusi į 600 narių vienetą, su keliolika skyrių didesniuose miestuose. Tai demokratinė organizacija, kasmet korespondenciniu būdu renkanti centro organus, priimanči kiekvieną augštojo mokykloje studijuojantį lietuvių studentą.

Į šią organizaciją — Lietuvių Studentų Sąjungą J. A. V. — ir norime visus studentus pradedančius kvesti. Taip pat, jaučiame pareigą raginti tėvus, kad skatintų naujuosius studentus stoti į šią Sąjungą. Ji dirba Lietuvos ateities labui, o Lietuvos ateitis juk rūpi kiekvienam tikram lietuviui.

Sąjungon registruotis galima per skyrių valdybas (kur tokie skyriai yra) arba tiesiog pas Centro Valdybos sekretorę kol. Reginą Rauchaite: 6637 So. Rockwell St., Chicago 29, Ill., pranešant jai savo pavardę, vardą, adresą, gimimo datą bei vietą, baigtąją gimnaziją, kolegiją, kurion priimtas-a, ir pasirinktą pagrindinę studijų šaką.

Metinis nario mokestis — 1 doleris, siunčiamas Centro Valdybos izdininkui Arvydui Barzdukui: 7509 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio. Tik mokestį užsimokėjęs studentas yra tikras Sąjungos narys, turįs balsavimo teisę ir visas kitas privilegijas.

LIETUVIŲ BENDRUOMENES PRANEŠIMAS

Žiūrėdamas technišką lietuvių JAV Lietuvių Bendruomenėje dalyvavimo patogumą, JAV LB Laikinas Organizacinis Komitetas nustato, kad Amerikos lietuviai, praktiškai nepriklaus savo gyvenamųjų vietovių apylinkėms, gali įsiregistruoti JAV Lietuvių Bendruomenės centruose:

1. atitinkamai savo apygardos valdyboje arba

2. tiesiog JAV LB Laikiniame Organizaciniame Komite.

Įsiregistruoti gali kiekvienas pats tiesiogiai arba per kitus asmenis.

Įsiregistruojant reikia:

a) suteikti žinių, reikalingų Lietuvių Kartotekos kortelei užpildyti (1. šeimos galvos vardas, vidur. vardas ir pavardė, gimimo data arba amžius ir gimimo vieta — valstybė; 2. tokios pat žinios apie kiekvieną šeimos narį ir 3. adresą) ir

b) įmokėti tautinio solidarumo įnašų bent už pusmetį (taut. sol. įnašų dydis nuo 1954. VII. 1 yra 1, — dol. metams asmeniui).

Šiuo būdu įsiregistruojant pateiktos žinios LK kortelėn gali būti įrašytos paties įsiregistruojančio LB centro arba gali būti kortelės pasiųstos užpildyti registruojantiems asmenims.

Už įmokėtus tautinio solidarumo įnašus įregistruojančio LB

centro išduodami LB kvitai. Kvitų knygeles (kvitarus) registruojantiems centrams nemokamai parūpina JAV LB LOKo izdininkas.

Taip įsiregistruojant lietuvių turės teisę atitinkamai dalyvauti tiesioginiuose JAV LB organų rinkimuose, o dabar ir pirmosios JAV LB Tarybos rinkimuose.

Registruojantis LB centruose, reikia kreiptis į atitinkamą JAV LB apygardos valdybą (Bostono, Chicago, Clevelando, Detroito, Hartfordo, Los Angeles, Miami, New Yorko, Newarko, Omahos, Philadelphia, Pittsburgho) arba į LOKą (jo sekretoriaus adresu: Mr. A. Saulaitis, P. O. Box 507, Waterbury, Conn.).

Apygardų valdybos prašomos registraciją tuoj pat pradėti. LOKE šis darbas jau vykdomas.

Prel. J. Balkūnas,
JAV LB LOKo Pirmininkas

Be rankiai, bekojai lietuvių karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

Aukok tremtyje skurstantiems lietuviams!

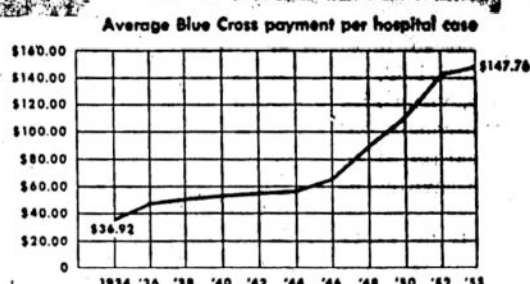
Kaip BLUE CROSS nustato mokesčius

PAGRINDINAI, Blue Cross narių įmokėjimai yra labai paprastos aritmetikos išdava.

Jie padengia tik dvi išlaidas — ligoninės patarnavimo Blue Cross nariams kainą, ir tvarkymo ir pravedimo Blue Cross raštinių kainas.

Daugiausia Blue Cross gautų pinigų tuoj pat eina ligoninių sąskaitų užmokėjimui. Kiekvieno pereinamasis metais Blue Cross gauto dolerio 97.36 centai buvo taip išleisti. Blue Cross raštinių išlaidos yra palyginamai mažiausios iš visos valstybės panašų įstaigų. Viso buvo išleista 4.32 centai iš kiekvieno dolerio Blue Cross gauto pereinamais metais. Tai žinoma yra daugiau negu doleris išleista už gautą dolerį. Blue Cross per 1953 metus turėjo \$1.68 nuostolio nuo kiekvieno dolerio iš 1953 m. įplaukų.

Kaip šis nuostolis buvo sutvarkytas? Paprastais metais Blue Cross paskyrė dalį savo įnašų "rezervo" fondui. Šis fondas duoda pinigų užmokėti ligoninės sąskaitas nepaprastais atvejais — per polio ar kitas epidemijas, ar per laikotarpius, kada ligoninių kainos pakyla greičiau kaip Blue Cross įnašai.

Šai. Ši antroji priežastis įvyko pereinamais metais.

Per visus metus, nuo jo organizavimo pradžios, jūsų Blue Cross Planas išmokėjo 93.6 centus iš kiekvieno įnešto dolerio ligoninės sąskaitoms ir atidėjo į šalį .78 centus į rezervą būsimiems ligoninės sąskaitų specialioms reiklavimams. Tikrai 5.62 centai buvo užmokėti tvarkymo išlaidoms.

Nėra užmokėjimų dalininkams, pelno nei procentų, nes Blue Cross yra ne pelnine organizacija.

Nėra paslaptis ar magikos jūsų įmokėjimo lygyje. Šis tiktai parodo, kiek kainuoja apirūpinti jus tvirta apsauga prieš ligoninės sąskaitas.

Blue Cross SPONSORED BY THESE NON-PROFIT HOSPITALS:

IN CLEVELAND
Booth Memorial
Cleveland City
Cleveland Clinic
Florence Crippen Home
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Forest Hill
Grace
Jewish Convalescent
Lutheran
Mt. Sinai

Polyclinic
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbot
University (Babine and
Children, Home House,
Lakeland, MacDonald House)
Women's

IN THE SUBURBS
Bay View Hospital
Bedford Municipal
Berea Community
Doctors
East-Glenville
Garfield Heights
Huron Road
Lakewood
Marywood
Shaker

IN NORTHEASTERN OHIO
Amherst
Ashland General
Corry, at Chardon
Brown Memorial at Canaan
Elyria Memorial
Canton Memorial
St. Joseph at Lorain
Allen Memorial at Oberlin
Lake County Memorial at Mentor

CLEVELAND HOSPITAL SERVICE ASSOCIATION

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

AR EISENHOWERIS LAIMES KONGRESE DAUGUMĄ

Lapkričio 2 d. bus rinkimai dalies atstovų rūmų ir senato narių. Demokratai ypač deda pastangas išrinkti daugumą savo žmonių.

Demokratai, per 20 metų valdę, mano, kad jie ir vėl turi valdyti. Demokratai skelbia, kad Eisenhowerio prezidentavimo laikotarpį reikia skaityti nebuvusiu.

Prieš pora savaitių Maine buvo vieno senatoriaus, kongreso atstovų ir gubernatoriaus rinkimai. Maine skaitosi respublikoniška valstybė, tačiau gubernatorių išrinktas demokratas; Respublikonas gubernatoriaus pralaimėjo. Senatorius laimėjo respublikonas (moteris), tačiau gavo daug mažiau balsų, negu pirmesniais rinkimais. Tas davė demokratams progą sušukti — "Kaip Maine eina, taip eina visas kraštas". Taip sakant, kur respublikonai senatoriai ir kongreso atstovai seniau laimėjo nedideliu skaičium balsų, dabar jie galį pralaimėti.

Buvęs prezidentas Trumanas šaukia demokratams: "Duokim Eisenhoweriui demokratų daugumą kongresą išgelbėti jį iš respublikonų klampinės ir betvarkės kokią jie Washingtonė sukėlė".

"Respublikonai neapvalė sostinės"

Adlai Stevensonas, buvęs demokratų kandidatas į prezidentus, smerkia respublikonus už nepajėgumą apvalyti Washingtono. Nors apvalymas turėjo paliešti senus demokratų purvus, tačiau demokratų augstieji vadai atsuko antrą lazdos galą. Ir daugeliu atveju jie neklysta.

Kokių nesąmonių pridarė respublikonai per du metus esu čia laikas nuo laiko priminė. Nors pasikeitė veidai valdžios vadų sėdynėse, bet jų galvojimas yra toks pat kaip ir jų pirmtakūnų.

Nors abi didžiosios partijos tikrina, kad laimės daugumą kongrese ir senate. Respublikonai, kurie šio kongreso metu turėjo iš 96 senatorių tai 49, tai 48, tai 47, daugumą, vieną kitą vietą pralaimėję gali senate likti mažumoje. Demokratai tiki, galį išrinkti penketą savo senatorių daugiau.

Atstovų Rūmuose iš 435 narių respublikonai turėjo 12-15 narių daugumą. Dabar gi demokratai skelbia tikį laimėti 80 vietų daugiau.

Kai demokratai per pastarus dvejus metus dirbo organizuodami šio rudens kongreso rinkimus, respublikonai, užėmę valdžią Washingtono, pradėjo savo nepatvirtintą darbą ir pirmiausia, savitarpines taisyklės išsivystę į visuotinę skandalą kai pradėta įieškoti priemonių sulaukyti respublikonų senatorių McCarthy nuo "persekiojimo" komunistų ir tų, kurie juos globoja. Globotojų respublikonų valdžioje pasirodė yra pakankamai.

Komunizmui opozicija sunaikinta

Šių metų pradžioje respublikonai garsiai kalbėjo, kad šio rudens kongreso rinkimuose svarbiausias šūkis bus kova su komunizmu, bet pasalingos jėgos, kurios stovi už prezidento Eisenhowerio pečių Baltuosiuose Rūmuose pasirūpino komunizmo klausimą rinkimų metu išimti. Bet tada respublikonams neliko nieko kito, agitacijai už savo partiją, tik girti, kad prezidentas Eisenhoweris sulaukė

Korėjos karą ir kad prisipyręs sovietams siulo atominės energijos kontrolę visos "žmonijos gerovei".

Kad komunizmo klausimais būtų tikrai sunaikintas, senatorius McCarthy įvertina jį kaip televizijos bylą, su kariuomenės sekretorium, ginti generolus, kurie paaugština ir garbingai iš tarnybos paleidžia komunistus žydukus, ir slaptose radaro laboratorijose laiko komunistus tarnautojus. Neužtenko kelių savaitių "cirko" per televiziją, bet ir dabar dar Senato Komisija tuo reikalu rūpinasi. Komunistai tik trina rankas.

Respublikonai sukrėsti

McCarthy "nubaudimo" komisija, aprūpinta keliomis dešimtim senatoriaus Flinders įtarimų (tarp kurių buvo ir reikalavimas išmesti McCarthy iš komunistų veiklos tyrimo komisijos pirmininko pareigų), ėmėsi McCarthy siurkščiai tardyti. Nors McCarthy yra teisininkas, bet visoje greitos bylos eigoje nedavė jam jokio argumento savęs apginimui įspirausti. Kai tik McCarthy bandė kalbėti, pirmininkas senatorius respublikonas visą laiką plaktuku kalė į stalą. Nedavė kalbėti nei jo advokatui, kurį jis buvo pasikvietęs iš šalies.

Bet apkaltinimų tegalėjo suformuluoti tik du. Viena, sena byla iš 1952 metų, kai McCarthy vėl buvo išrinktas į senatą. Tai apie pinigus, kuriuos McCarthy gavo iš įvairių aukotojų kovai su komunistais. Demokratai norėjo apkaltinti McCarthy "slėpimu" savo pajamų ir nesumokėjimu mokesčių už tas pajamas. Bet tada mokesčių departamentas demokratai valdininkai, dalyką ištyrę, McCarthy nevertė jokių "paslėptų" mokesčių sumokėti, ir jis buvo priimtas į senatą kaip be pagrindo įtartas asmuo. Šį "kaltinimą" paliko todėl, kad "slėpimas" mokesčių daro įspūdį į paprastus žmones, kurie mažai padėti žino.

Antras tai "apkaltinimas" McCarthy įžeidimu to generolo, kuris slėpė visus davinius ir kitus augstus kariuomenės viršininkus, kurie tą New Yorko žyduką komunistą paaugštino ir garbingai iš kariuomenės paleido. McCarthy vasario mėnesį, to žyduko bylą nagrinėdamas, pasakė, kad toks generolas "nevertas dėvėti generolo uniformos". (Tas McCarthy pasakymas, ir įtarimas laikant slaptosios radaro laboratorijose komunistų tarnautojų davę pagrindą surengti tą televizijos "cirką").

Kai prieš porą metų New Yorko federalis teismas nagrinėjo 11 augstų komunistų vadų bylą, komunistams teisme buvo leista per 9 mėnesius visokiais suktais būdais, teismo įtariamais ir liudininkų pasmerkimais bylą ilginti, gi senato komisija dabar nedavė senatoriui McCarthy pasiteisinimų patiekti. Žmogų kuris kovoja prieš komunistus, dėjo pastangas kompromituoti ir laikyti pastumdėliu.

Senato komisija, padarius savo išvadą ir rekomendacijas McCarthy "sudarsti" ir "suvaržyti" jo veiklą, paskelbė savo darbą baigusi. Respublikonų daugumos vadas senatorius Knowland sutiko šaukiamu senato specialiu posėdžiu padaryti galutinę sprendimą.

Bet tas respublikonus sukrėtė, ypatingai tuos, kurie šį rudinį vėl kandidatuoja. Jie nusiğando. Jeigu senatas susirinks prieš lapkr. 2 rinkimus, tai tie, kurie norės pasisakyti prieš McCarthy, remdami komisijos re-

Laikykimės drauge!

Tokių antgalvių parašė vedamąjį Skautų Aidui Edward J. McMahon, SJ. Jis yra buvęs aktyvus Boy Scout of America vadovas, o ir dabar nuolat palaiko tampus ryšius su skautais. Per skautybę jis susitiko su tremtiniais lietuviais skautais ir štai parašė jiems specialų straipsnį.

Autorius gražiai apžvelgia skautiškojo gyvenimo pasireiškimus suiegoje, iškylose, miške paklydus, gerojo darbo žygyje ir pn. Pereina prie tarptautinės skautybės broliškumo, kada neseniai buvę karo laukia priešai vėl sueina prie bendro skautiško lauko ir paduoda viens kitam ranką. Iš to broliškumo jis pereina ir prie to jam taip mielo broliško ryšio su lietuviais skautais. Anot jo lietuviams skautams tas broliškumas savo tarpe nėra naujiena. Tai davė pajusti žiaurus gyvenimas, kada lietuviai matė savąjį gyvenimą draskomą ir daužomą iš visų pusių. Lietuviai matė savo šeimas išsklaidomas, savas bažnyčias suliginamas su žeme ir savo kraštą trypiamą ir teriojamą.

Autorius maloniai apibūdina lietuviškosios skautijos patirtį: "Jūs išmokote sugyventi su savo broliais — žmonėmis. Jūs atvykote į šį mūsų kraštą draugystės ir savęs atsižadėjimo dvasioje. Jūs esate pasiruošę padėti mūsų gyvenimo būdą ir papročius, kad taip mus geriau suprastumėte. Mes, amerikiečiai, tai giliai vertiname."

Autorius žaviis Lietuvos skautais, kaip žmonėmis, turinčiais aiškų tikslą. Jis pabrėžia, kad amerikiečiai pilnai gal mus suprasti.

Jaunasis autorius taip atsiliepia apie mūsų skautus: "Jūs, lietuviai skautai, priminėte mums amerikiečiams: šūki "Laikykimės drauge!", parodydami mums savo nuosirdumą ir drąsą pasiryžimą skieisti mūsų tarpe savo krikščioniškąją dvasią. Su nustebimu mes žiūrime matydami kaip Amerikos kontinente auga naujos ir turbut, didingesnės Lietuvos sėklos, kurios bus vėl kada nors persodin-

KASDIEN VIS GERYN — ATVEDE Į PIRMAS VIETAS

Atlanto pakraščio Rambyno stovyklos buvo labai išryškinta skautiškosios skilties dvasia. Visi stovykliniai darbai ir užsiėmimai buvo pravedami tik skiltimis. Jos tarpusavyje varžėsi, nes jų darbai buvo vertinami taškais. Stovyklą uždarančią paaiškėjo pažangiausios skiltys. Varžybų laimėtojai tapo: 1) Bostono "Kragždės" buvo pirmosios vyresniųjų skaučių kandidatų grupė, 2) Bostono "Žuvėdros" laimėjo pirmosios skaučių skilties vardą ir 3) Watterburio "Vilkai" — pirmosios skiltys gavo specialias gaires, kurias dabar parvėžė į sa-

vo būklus. Visuose užsiėmimuose buvo praeinama praktinė skautavimo programa: signalizacija, maža bei jų pritaikymas, plaukimas, taiklusis šaudymas, pedsekystė, pionerija, taisyklingas irklavimas ir kt. Instruktorai jaunėjų sk. vadavados, tačiau ypač daug pamokė turinčių pašnekėsiu Lietuvos skautijos veteranų: vyr. sktn. dr. Vyt. Čepo, vyr. sktn. L. Čepienės, sktn. kun. S. Ylos, sktn. prof. Ig. Končias, sktn. Liudo Končias, Dr. B. Matulionio ir sktn. kun. J. Vaišnio, SJ.

Daugumas Rambyno stovykloje naujai įgytų žinių buvo parodytos gausiems svečiams stovyklos uždarymo šventėje. Ta

tos į jūsų tėviškes laukus, kad pražyštų naujais krikščioniškos mėlės žiedais. Mes didžiuojamės galėdami būti jūsų broliais".

Skaitant Edwardo J. McMahon straipsnį ir cituojant jo mintis norisi paskatinti visus lietuvius visa tai atydziai perskaityti ir bandyti įsijausti į šio krašto sūnaus reikiamas mintis bei priimti jo ištęstą ranką. Deja, dar mūsų tarpe esama tokių, kurie nori skatinti mūsų vaikuose antagonizmą, nuteikti juos prieš vietos žmones. Esą tokiu būdu mes išlikime lietuviai...

Teisingai rašo sktn. dr. Milda Budrienė "Mūsų Vyčio" Nr. 5: "Menkas yra dalykas užsidaryti savo kiau, savo parapijoje ir išsilaikyti lietuviu. Neišsilaikyti savo kalbos, papročių, džiūoties savo kilme ir visur pasisakyti esant lietuviu, bendrauti su kitomis tautybėmis ir išlikti lietuviu yra daug sunkiau, bet ir garbingiau. Ir jaunimas, kuris nenori lįsti į požemį, bet drąsiai kuria savo organizacijas šalia kitų tautų ir įrodo, kad lietuviai lygiai verti ir geri, kaip ir kiti, verti padaršinimo ir pagarbos".

STATEMENT

REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1948 (Title 36, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF "DIRVA" published weekly at Cleveland, Ohio, for October 1, 1953.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are: Publisher: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n "VILTIS", Inc. (Not for profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio; Editor: Balya Gaidžiūnas, 1234 East 89 St., Cleveland 8, Ohio; Managing editor: Balya Gaidžiūnas, 1234 East 89 St., Cleveland 8, Ohio; Business Manager: Balya Gaidžiūnas, 1234 East 89 St., Cleveland 8, Ohio.

2. The owner is: If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, but by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given. If owned by an individual, his name and address must be given. The American Lithuanian Press & Radio Ass'n "VILTIS", Inc. (Not for profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio; Board of trustees: Joseph J. Bachunas, Tabor Farm, Sodus, Mich.; Anthony L. Lapinskas, 10350 S. Oakley Ave., Chicago 43, Ill.; Vincas Rastenis, 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y.; Bronius Nemickas, 71-67 58th Rd., Maspeth, N. Y.; Balya Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholders or holders appear upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs above as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semi-weekly, and triweekly newspapers only.) 3274 Balya Gaidžiūnas Editor & Business Manager

1st day of October, 1953. (SEAL) P. P. Mullally Notary Public My commission expires Sept. 14, 1957.

šventė buvo žymi ir skautiškių gretų sustiprėjimu, nes apie 20 kandidatų davė skautės ir skautų žodį. O energingasis JAV 1-jo rajono skautų vyčių vadovas Vytautas Pileika buvo pakeltas paskautininkio laipsnin ir davė skautininkio žodį.

RAGANĖLIŲ DARBAI CICEROJE

Cicerijoje gražiai veikia vyresn. skaučių Šatrijos Raganos būrelis. Trys būrelio narės — O. Alšytė, I. Armanauskaitė ir J. Juškevičiūtė šią vasarą davė vyresniosios skautės žodį.

Veikliosios raganėlės spalio 9 d. 7 v. v. šv. Antano parapijos salėje, Cicero, ruošią skautišką vakarą. Jų vakarą globoti sutiko Seserijos Vyriausioji Skautininkė v. s. Ona Zailskienė.

SKTN. SENBERGU SIDABRINIS VESTUVES

Spalio 5 d. suėjo 25-keri metai skautininkų Valdemaro ir Apolonijos Senbergų gražaus šeimyninio gyvenimo. Šią sidabrinę vestuvių šventę jie kukliai atšventė spalio 3 savaitgalį savo šeimos ir artimųjų tarpe.

— SKS —

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

AMERICAN CARPET CLEANING COMPANY

Call ME 1-5330

Mūsų geriausi sveikinimai visiems lietuviams

JUDGE FRANK MERRICK

COMMON PLEAS COURT

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

Fireston Shoe Repair and Luggage Shop

16607 Kinsman Near Lee SK 1-6737

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

DONALD and ROBERT MULLALLY

NEW MODERN FUNERAL HOME

365 East 156th St. of Lake Shore Blvd. KE 1-9411 — KE 1-9412

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Kol 200 išsibaigs! Sutaupykit nuo \$11 iki 31.95!

Kailiais papuošti Ziemos paltai \$48

Pamatykite šiuos kailius!

- Mink
- Japoniško Mink
- Persiškos avies
- Dažytos voverės
- Dažyto Muskret
- Dažyto pilko persiško
- Medžiagos

Gražios spalvos

- Teal
- Tamsiai pilkos
- Rožinės
- Raudonos
- Rusvos

Stebėtinai kailiais išpuošti žiemos paltų rinkiniai. Pliuso ir kulis su naujovišku nugaros išsiplėtimu. Kiekvienas pritaikytas, gali būti jau šiandien įsūję ir už šią žemą kainą!

(Kailio prekės pažymėtos iš kurios valstybės jos buvo importuotos)

The May Co.'s Basement Fur Department

CLEVELAND

IR APYLINKĖSE

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Pereitą sekmadienį įvyko bendruomenės susirinkimas, kurio prezidiumą sudarė Liūdžius, Budrys ir Puškorius. Susirinkime apsparstyta visa eilė aktualių bendruomenės reikalų ir išklaudyta įvairių pranešimų. Susirinkimas vienbalsiai pritarė valdybos pasiūlyto lietuviškų patalpų fondo steigimui, kurio pradžia sudarys 500 dol., įnešti iš valdybos kasos. Šio fondo tikslas telkti lėšas įvairiais būdais kurios bus panaudotos pagal visų bendruomenės narių norą lietuviškų patalpų įsigyjimui ar pan. reikalui.

Valdybos pasiūlymu pakeisti keli valdomųjų organų rinkimo taisyklių punktai, tuo juos labiau pritaikant prie dabartinių sąlygų.

Dalyviai buvo supažindinti su lietuviškosios kolonijos projektais bei painformuoti plačiau apie besitartinčius Bendruomenės Tarybos rinkimus JAV. Susirinkimas priėmė patiektą Lietuvių Dienos apyskaitą ir padėkojo visiems prie jos prisidėjusiems. Nusiškęsta permažu bendruomenės narių pareigingumu įnašus įmokėti bei sunkumu surasti kaikioms seniūnijoms seniūnų.

Valdybos pirmininkas S. Barzdukas painformavo dalyvius apie prasidėjusį spaudos mėnesį, kviedamas visus prisidėti prie lietuviškos spaudos palaikymo bei gausiai dalyvauti spaudos minėjimuose, kurių numatyta suruošti visą eilę per spalio mėnesį. Prezidiumo pirmininkui Budriui padėkojus dalyviams už atsilankymą, susirinkimas, trukęs 2½ val., baigėsi. Vyt. K.

STATYBINIŲ SKLYPŲ REIKALU

Rugsėjo 30 d. įvyko susirinkimas asmenų, įmokėjusių į Bendruomenės einamąją sąskaitą po 100 dol. statybiniams sklypams vienoje vietoje įsigyti. Iš pranešimų paaiškėjo, kad tokių sklypams vietų yra aptikta (viena vieta yra maždaug už 3 mylių nuo naujų parapijos centro). Vieno sklypo žemės kaina būtų 600 dol. su viršum. Prie šios sumos reiktų dar pridėti gatvės pravedimo ir kt. išlaidas (apie 800 dol.). Asmenys, kurie sklypų įsigijimo reikalu domėtos, gali dar įnešti į Bendruomenės ein. sąskaitą Nr. 12978 Lietuvių Banke, 6712 Superior Ave. po 100 dol. (iki spalio 16 d.). Šiame susirinkime taip pat buvo aptarti sklypų išplanavimo, pasidalinimo, parleidimo ir kt. klausimai, kurie numatomi sutvarkyti tam tikros tarpusavio sutarties būdu.

PADEKA

Staiga mirus mūsų mylimam vyrui ir tėveliui a. a. Antanui Kazlauskui, reiškiamė gilią padėką visiems jį lankiusiems, dalyvavusiems laidotuviuose, nešiusiems karštą, aukojusiems šv. Mišias, prisituntusiems gėles, pareiškiusiems užuojautas ir visiems vienokių ar kitokių būdu prisidėjusiems.

Be to, širdingai dėkojame kun. P. Ivanauskui, atlikusiam visas laidotuvių apeigas, p. Jokubauskienei ir sūnui už gražų bei malonų laidotuvių tvarkymą ir solistei A. Stempužienei už giedojimą gedulingų pamaldų metu.

Liūdinti žmona, dukterys, žentai ir anūkai

KAMBARIAI

Išnuomojami du gražūs, erdvūs kambariai. Galima ir su maistu.

Telef.: FA 1-5450

VISIEMS CLEVELANDIEČIAMS

Šį šeštadienį mūsų sporto klubui žaibui pavestos nepaprastai svarbios ir garbingos pareigos. Jų įvykdymui reikia talkos. Visi atsiliepkim j jų kvietimą (plačiau skaityk 8 psl. sporto skyrių).

L. T. AKADEMINIO SAMBŪRIO NARIAMS

Spalio mėn. 8 d. 7 val. vakaro Lietuvių salėje (žemutinėje), šaukiamas visuotinis Sambūrio narių susirinkimas. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti.

DR. S. T. TAMOSAITIS

su šeima, greičiausia dar šį mėnesį, apsidžia Clevelandą. Išsikelia pastoviam gyvenimui į Miami Beach, Fla. Dr. S. T. Tamosaitis Clevelande yra išgyvenęs per 25 metus, aktyviai dirbęs ir vadovavęs lietuviškai veiklai.

NEO LITHUANIA 32 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Įvyks lapkričio mėn. 6 d. 6 val. vakaro Colonial Garden salėje (1960 E. 99 St.). Minėjimo metu dainuos Aldona Stempužienė. Į minėjimo vakarienę šiuo metu studijuojantiems duodame nuolaidą. Pakvietimų reikalau kreiptis: RA 1-3592.

A. S. S. — AKADEMINIS SKAUTŲ SAJODIS

Clevelande reiškia širdingą padėką p. p.: Jokubaitienei, Braziulevičienei, Dabulevičienei, Liutkevičienei, A. Nasvytienei, Stasienei, Štaupienei, Bacevičiui, Jokubaičiui, Nastopkai, Mikulskiui, Piktornams, Vėlyviams, studentų skaučių tėvams, sk. vyčiams ir visiems prisidėjusiems prie koncerto-baliaus su rengimo.

IS ALRKF SUVAŽIAVIMO

Svarbesnieji ALRKF suvažiavimo programos įvykiai, kuris įvyks Clevelande spalio 8-10 dienomis, bus:

Spalio 9 d. (šeštadienį) 9 val. Carter viešbutyje kun. St. Railos paskaita "Jaunimo auklėjimo ir lavinimo problemos". 2.30 val. prof. J. Gravrogko paskaita "Katalikų Akcija". 8 val. vakaro koncertas.

Meninę programą išpildo solistė N. Aukštuoliene. Sekmadienį, 10 val. iškilmingos pamaldos Naujojoje parapijoje. 2 val. Spaudos atgavimo sukaiktis minėjimas su dr. J. Brazičio paskaita ir "Čiurlionio" ansamblio koncertu. 4.30 šv. Jono katedroje šv. Valanda Marijos Metams paminėti. Prel. K. Vasio pamokslas ir religinis koncertas išpildomas "Čiurlionio" ansamblio. Šv. Valandą praves Archivysskupas E. F. Hoban.

Suvažiavimo programa vyks Carter viešbutyje E. 9th ir Prospect Ave. Clevelandiečiai kvie-

čiami dalyvauti kongrese, ypač bankete ir sekmadienio popietinėje programoje minint spaudos sukaiktį bei dalyvaujant šventojų valandoj.

VEŠNIA IS AUSTRALIJS

Dirvos redakcijoje lankėsi p. Pyragiūtė, atvykusi iš Australijos. Į Australiją atgal išvyksta šio mėnesio viduryje. Kelionė laivu užtruks 18 dienų.

PERSIKĖLĖ Į SAVUS NAMUS

Šiomis dienomis P. Balčiūnas ir V. Petukauskas su savo šeima persikėlė gyventi į savo namus. P. Balčiūnas dabar gyvena: 3092 Euclid Heights Boulevard, Cleveland Heights 18, Ohio, o Vladas Petukauskas persikėlė į 1234 East 89th St., Cleveland 8, Ohio.

KALBĖS PER RADIJĄ

Prelatas J. Balkūnas, atvykęs į Clevelandą, spalio 8 d. kalbės per lietuvių radijo valandėlę.

BALFO 38 SK. KONCERTAS

Spalio mėn. 24 d. šv. Jurgio parapijos salėje ruošiamas CONCILIIUM FOCULTATIS, Miko Petrausko operetė. Režisuoja V. Braziulis. Dekoracijos V. Raulinaičio. Operetėje vaidina: J. Kazėnas, V. Jurgėlis, B. Kazėnienė, V. Žitkutė ir kiti. Operetėi akompanuoja latvių orkestras ir pritaras parapijos choras.

Po operetės vyks šokiai, grojant latvių orkestrui.

Kviečiame kuo gausiausiai atsilankyti į Balfio koncertą. Atsilankę paremsime Balfio vaikų ir pagerinsime mūsų brolių ir sesių vargus Europoje.

Šv. Jurgio parapijos salė gausiai nemokamai. Taip pat be jokio atlyginimo sutiko dirbti visi operetės vaidintojai ir kiti tal-kininkai.

BALFO 38 SK.

CLEVELANDO ORKESTRAS,

diriguojamas George Szell, pradės savo europinės ir Amerikos muzikos koncertus dviem seansais ketvirtadienio ir šeštadienio vakarais, spalio 7 ir 9 d. Tai bus orkestro trisdešimt septintasis sezonas.

Orkestro chorui naujų narių parinkimas bus Severance Hall pirmadienio vakare, spalio 4, tarp 7:30 ir 9:30. Bus bandoma balso augstis, rūšis ir gaidų skaitymas.

JUMS GERI NAMAI

E. 118 — St. Clair rajone labai geras vienos šeimos namas. Geras gaso pečiūs, 2 garažai. Pardudamas pigiai.

Superior — E. 81 St., didelis

vienos šeimos namas, geram stovyje, gaso radiatorių šildymas, labai didelis sklypas, 3 garažai.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216

11809 St. Clair

PARDUODAMAS VIENOS SEIMOS

8 kambarių namas, E. 82 St., tarp Superior ir Wade Park. Kaina prieinama.

P. J. KERSIS

MA 1-1773

PARDUODAMAS BUVĖS ŠERMENŲ NAMAS,

TINKAMAS KLUBUI AR ŠIAIP KOKIAI ORGANIZACIJAI.

Žemai 2 dideli ir 2 mažesni kambariai. Antram augšte: butas gyvenimui, virtuvė, valgomoji ir salionėlis (front-room), 3 miegami kambariai ir 2 vonios. Trečiajame augšte: 3 miegami ir vonia. Sklepe gražūs poilsio kambarys. Taip pat parduodamas ir kitas, greta esantis dviejų šeimynų namas. Apžiūrėjimui klausti —

JANKAUSKAS, 6108 SUPERIOR AVE.

Šoninės durys, antram augšte.

Telef. UT 1-2021

Pirkimo reikalą vesti su administratorium Dr. J. T. Vitkum,

1286 Norwood Rd. Tel. HE 1-0188 (41)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Telef. HE 2-1236

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

We pay up to
\$400.00
per month
if you're sick
or hurt...

Štai nelaimingo atsitikimo ir sveikatos planas, užtikrinantis ligoninės, medicinos ir chirurgikos išlaidas ir dar svarbius išlaidų padengti sustojusiu atgal! Stebinančiai žemi mokesčiai... galima užmokėti kas mėnesį. Klausite apie Invincible Policy.

PAULINA MOZURAITIS

Agentas

13706 Benwood Ave.

Telef. SK 1-2183

IDOMI PARODA

Dienraščio Cleveland Press "Do it Yourself" fotografijos ir užsiėmimų paroda įvyks spalio 9-17 d. Apie 300 eksponatų ir daug demonstracijų lies lektuvų ir laivynų modelius, ženklus, geležinkelį su miniaturiniu traukiniu, keramikos, filmos ir daugelį kitų. Atidaryta nuo 1 val. savaitgaliais ir nuo 4 darbo dienomis. Uždaroma 10:30 val. vakaro. Įėjimas 75 c.

ELEKTROS DARBAI

Lietuviai elektrikai atlieka elektros instaliacijos ir remonto darbus. Saukite GL 1-1996 kasdien po 4 val. vakare.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

vienam ar dviem asmenims 1420 E. 95 St., netoli Wade Park. Telef.: SW 5-7133 (40)

PARDUODAMAS DIDELIS NAMAS

su baldais, 6 butai po 2 kambarius ir 1 butas 4 kamb. Iš viso 16 kambarių. Per mėnesį \$495 pajamų. Centralinis šildymas. Pardudomas dėl savininko ligos. Lengvos pirkimo sąlygos. Kreiptis:

1960 E. 75 St. Tel. EX 1-2069 (40)

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave.

EN 1-3764

SUMUSTINIAI GERIMAI SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai
Čia susitikit savo draugus po pamaldų
Geriausia kava mieste

Chimes Realty
1188 E. 79 St.

PASIRINKIMAS DAUGIAU KAIP 20 NAMŲ

tarp Superior ir St. Clair

Mūriniai, mediniai, tinką gyvenimui ir bižniui.

Vienos šeimos namai nuo \$7,900, dviejų šeimų nuo 9,900.

Atstovas:

VICTOR BANIONIS
ofise UT 1-0323
namuose SW 1-9568

NAUJIENA MOTERIMS

Lietuvaitės Alvinos Paulienės
SUPERIOR BEAUTY SHOP

Šį mėnesį pusmetiniai pradant \$6.50.

(7013 Superior, tel. UT 1-1932).

Ateikit į mano salioną ir būsit patenkintos savo grožiu. Atidara nuo 9 val.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki galvi

nantieji gėrimai,

vynas ir šampanas

(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atidara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

RADIO — TV TAIŠYMAS AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS

Darbas garantuotas.

Saukti kiekvienu laiku

8008 Clark Ave.

Telef.: OL 1-1790

(30)

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasiteiraukit mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave.,

Telef.: HE 2-2922

Sav. A. Kazakevičius,

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS
NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

MONCRIEF ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą
Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiamam orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALE

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namu Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys
virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS
689 East 185 St. IV 6-0400

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Noredami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudus-Insurance reikaluose.

Butaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamasis oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Vilniaus žaizdos

Per dvidešimt metų Gedimino pilį teršė baltas aras. Per dvidešimt metų iš trijų milijonų lietuvių krutinių veržėsi skundas: „...Ei, Pasauli, mes be Vilniaus nemurimsim!... Skundą garsiai sugrąžindavo ne vieną jautrią lietuvių širdį išvejoj, o kartais ir dorą svetimątį.

Šiandien, kai už geležinės uždangos visor tautos žiaurus likimo prislėgtos ir šimtais tūkstančių benamių išblaškyti po visą pasaulį, pračities skausmus ir neaitaitytas skriaudas reikėtų priminti. Vienok sunku pamiršti ir negali žmogus tylom praėti girdint kaimynus vėl senas giesmes giedant. Atrodė, jau gana turėta praėity pamokų ir nevertėtų jų kartoti. Betgi, ne.

Jau tuoj po karo, nors beveik visą praradę, vėl ėmė svaicioti apie galybę, savintis svetimas žemes ir šventoves. Didesniuose centruose (Londone, Chicagoje) susikūrė „myletojų“ draugijos, pakrikštytos eskadrilės (Londone) Vilniaus arba su jo įžymybėmis susijusiais vardais.

Amerikoje veikiantis Polonijos Kongresas nekartą rašė memorandumus tarptautinėm institucijom ir vyriausybėm (Jungtinių Tautų Organizacijai, JAV ir kt.), kuriuose primindavo jiems padarytas skriaudas ir reikalauja pripažinti jų valstybės sienas su Vilnium ir Lvovu, kaip nuo amžių jiems priklausiusiais miestais ir sritimis. Tad visos šios aplinkybės nenoromis verčia mus prisiminti ir priminti pasauliui prieš trisdešimt ketverių metų Lietuvai padarytas skriaudas ir tarptautiniam teisingumui suduoti smūgi.

Kas įvyko prieš 34 metus? Kai po Pirmojo Pasaulinio Karo eilė nepriklausomybę atgavusių valstybių ramiai kūrėsi ir tarpo, Lietuva dar ilgai gines ir ginė savo tėvų žemes nuo grobėnių. Viena skaudžiausių ir ilgiausių kovų — buvo kovos dėl Gedimino sostinės, Vytauto karsto ir Aušros Vartų; kovos dėl savo teisių ir tėvų žemes, į

ti ir jau lietuvių kariuomenė buvo bežygiuojanti Vilniaus kryptimi, Tautų S-gos Kontrolės Komisija karo veiksmus sustabdė, ir ginčą perkėlė Tautų Sąjungon.

Tautų Sąjungos forume Lenkija teisinosi, būk ji nieko bendro neturinti su šiuo reikalu; esą tai padaręs vienas jų jų neklausus generolas Želigovskis ir sukėlė vietos gyventojai. Betgi vėliau buvo suvaizdintas Vilniaus padariniai. Kvietė nepažinti prijungimo prie Lenkijos farsas, kurio žiūrovu buvo ta pati Tautų Sąjunga ir kuri 1923 m. rankų paplojimu, seną Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos ir Naujos Lietuvos sostinę pripažino Lenkijai, turėdama Suvalkų sūrtartį savo portfelyje, suklustotą marionetinės valstybės (Litwa Srodkowa) gyventojų valios reklamaciją ant stalo ir Lenkijos „honorui“ patvirtintą pareiškimą, kad spalio 9-ji — ne jų jų rankų darbas.

Šiandien Sovietai taip pat teisinasi, kad dabartiniai Korėjos ir Indokijinos karai nėra jų jų darbas. A. Žas

Kolumbijoj

Nors Bogotos Apylinkėse lietuvių bendruomenė savo skaičiumi negausi (apie 230 asm. įskaitant ir vaikus), tačiau visuomeniniame bei kultūriniame gyvenime ji reikišiai gan gyvai. Čia nepaprastai ne vienas žymesnis lietuvių tautą liečiantis įvykis ar mūsų tradicinė šventė tinkamai nepamiršta.

Iš paskutiniųjų minėjimų įspūdingai buvo atžymėta Tautos šventė. Didelėje išpuoštoje Museo Nacional salėje susirinko virš 300 žmonių, kartu su kvietine svetimtaučių publika. Scenos gilumoje kabėjo didinga stilizuota Vytis, gi iš jos šonų puošė Lietuvos ir Kolumbijos tautinės vėliavos. Visų veiduose matėsi gilus susikaupimas ir salėje užviešpatavo didžioji šventės nuotaika. Minėjimo atidaro mąjį žodį tarė šios kolonijos pirmininkas dail. J. Penčyla ir jo pakvietė kalbėti Lietuvos Konsulą Dr. S. Sirutį.

Ir muz. D. Liaugminienė tokiuose parengimuose ir panašiuose minėjimuose įveda m. mažą širdies, kol per ilgas repetitijas parengia užsimotus dalykus parodyti.

Grazu, kai menas padeda daugiau suartinti savus žmones ir per jį kartu reiškiasi visokeriopa kultūrinė veikla ir dar gražiau, kad menui supažindiname svetimtaučius su mūsų pavergtos Tėvynės vargais ir jos kančiomis.

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

MOTERŲ PENKIAKOVOS PIRMENYBES

JAV-bių Centrinio AAU (Amateur Athletic Union) Komiteto pavedimu, Vid. Vakarų Sporto Apygardos K-tas, talkininkaujant Clevelando LSK Žaibui, rengia JAV-bių 1954 metų Moterų Penkiakovos Pirmenybes, kurios įvyks šį šeštadienį, spalio 9 d., 2:00 val. po piet, Thomas Eddison High School stadione, E. 71-st ir Lexington Ave. kaimas.

Trumpai supažindinsime su pačia penkiakova. Moterų penkiakovą sudaro šios rungtys: šuolis į tolį, jieties metimas, 60 m. bėgimas, disko metimas ir 200 m. bėgimas.

Šios rungtys vykdomos augščiau nurodyta tvarka ir atitinkamai pagal atsięktą pasekmę yra vertinamos taškais pagal tarptautinę taškų tabelę. Visų rungtių taškus susumavus, išvedama nugalėtoja. Panašiai kaip vyrų dešimtkovos, taip ir moterų penkiakovos nugalėtoja yra laikoma geriausia lengvatlete.

Konsulas savo kalboje nušvietė tos šventės reikšmę ir priminė lietuvių tautos persekiojimą carų gadyne, o taip pat ir šių dienų didžiausią Lietuvos tragediją — bolševikinę okupaciją su visais jos egzokuciniiais padariniais. Kvietė nepažinti prijungimo prie Lenkijos farsas, kurio žiūrovu buvo ta pati Tautų Sąjunga ir kuri 1923 m. rankų paplojimu, seną Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos ir Naujos Lietuvos sostinę pripažino Lenkijai, turėdama Suvalkų sūrtartį savo portfelyje, suklustotą marionetinės valstybės (Litwa Srodkowa) gyventojų valios reklamaciją ant stalo ir Lenkijos „honorui“ patvirtintą pareiškimą, kad spalio 9-ji — ne jų jų rankų darbas.

Po to sekė meninė dalis. Smuikininkas L. Garlauskas ir muz. D. Liaugminienė pianu išpildė komp. B. Budriūno „Rauda“. Baritonas A. Paukštys sudainavo keletą Lietuvos liaudies dainų akomponuojant D. Liaugminienę. Pasirodė ir lietuvių mėsorus choras D. Liaugminienės vadovaujamas, kuris atliko kompo. C. Sasnausko — Karveleli, S. Šimkaus — Oi, kas sodai ir J. Dambrausko — Malda už Tėvynę. Plojimais lydimas išėjo scenon akordeonistas V. Klemas ir išpildė lietuvių liaudies dainų ir maršų rečitalį. Į minėjimo pabaigą žavingai pasirodė du mažiukai dainininkai, Dailis Liaugminas ir Arana Trejūtė. Muz. D. Liaugminienė akomponuojant jie dainavo, pagal jų amžių, gan vykusiai, tris lietuvių liaudies daineles, būtent: Kur Ne munas ir Dauguva. Tu girėlė tu žalioji ir Mane mažą išauklė...

Smuikininkas L. Garlauskas, jam talkininkaujant keliems svetimtaučiams simfoninio orkestro muzikantams, išpildė lietuvių liaudies melodijų popurį ir sugrojo Lietuvos ir Kolumbijos tautinius himnus.

Vakare LIETUVIŲ NAMUOSE įvyko jaukus pobūvis su užkandžiais ir pasilinksminimu.

Šiam minėjimui praversti ir gavo tinkamai reprezentuoti svetimtaučių akse, tenka skirti nemažus nuopelnus dail. J. Penčylai. Jis, ir šį kartą visu savo idealizmu bei entuziazmu metėsi darban, kad tinkamai paminėtų tąją šventę.

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Iki šiol yra užsiregistravę virš 30 dalyvių iš visos Amerikos. Iš tolimesios Kalifornijos laukiama mums jau pažįstama Stella Walsh, kuri yra šios varžybos meistrės titulo gynėja. Šalia pastarosios dar pažymėtina newyorkietė Dolores Dwyer (7,8 sek. 60 m. bėgime, 24,4 sek. 200 m. bėgime, 17'11" — 5,47 m. šuolyje į tolį), Kanados rekordistė ir Britų Imperijos vice-meistrė Jackie MacDonald (135" — 41.18 m. disko metime), ir visa eilė kitų. Iš lietuvių dalyvių E. Šikšniūtė. Iš Chicago yra laukiamos D. Točėlauskaitė ir O. Blandytė. Mūsų šios mergaitės, nors kaikiuriose rungtyse būdamos gana stiprios, tačiau nebūdamos visapusiškos, turės gerokai pasipaušti norėdamos pakliūti į lentelės pradžią, vienok atrodė yra pakankamai pajėgios išsilaikyti lentelės viduryje.

Papildomai šalia penkiakovos pirmenybių bus pravesta ir lietuvių Vid. Vakarų Sporto Apygardos vyrų trikovos (100 m. bėgimas, šuolis į tolį ir rutulio stūmimas) pirmenybės. Trikovoje šalia clevelandiečių J. Vodopalo, A. Liutkevičiaus, G. Motiejūno ir J. Puškoriaus laukia ma ir V. Adamkavičius iš Chicago. Apart trikovos dar numatoma praversti 4x200 m. estafetę, kur bus bandoma pagerinti Lietuvos rekordą, ir šuolį į aukštį. Jauniams numatomas 1000 m. bėgimas. Vyrų varžybose, kaip šiauriniai yra pakviesti dalyvauti Clevelando amerikiečių MacDonnell klubo ir Clevelando latvių lengvatleai.

Dėka saulelės pasišventusių lengvatlečių, per eilę metų gražiai ir drausmingai pasirodžiusių įvairiose amerikietiško varžybose, Clevelando LSK Žaibas įsigijo gerą vardą amerikietiško sporto vadovybės akse ir gavo pasiūlymą praversti šį metų moterų penkiakovos pirmenybes. Šitoks pavedimas surengti valstybinės kurios nors sporto šakos pirmenybes yra pademonstravimas pasitikėjimo ir kartu suteikimas klubui garbės.

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Per visus Amerikos sporto vietus, kultivuojančius lengvąją atletiką, pasklido aplink raštis, kad valstybinės moterų penkiakovos pirmenybės pavesios surengti Clevelando lietuvių sporto klubui. Lietuviai atlieka dalyvų registraciją, lietuvių sudaro teisėjų kolegiją, Clevelando lietuvių visuomenė skiria efektingą donavą geriausiai Amerikos atletei pagerbti. Kelios dešimtys geriausių Amerikos sportininkių, susirinkusių iš viso krašto ir visa eilė augstų sportinių pareigūnų turės pro-

Atkaklus bridimas...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

laikęsi ligi paaiškės, ar tikrai bus patvirtinti suveikiantis nuostatais nesideriną nutarimai. Ryšium su tuo, buvo jau pradėti skelsti gandai, esą, Tautos Fonde yra didelių trūkumų, todėl ir neperduodama. Tačiau prieš posėdį tris dienas trukęs kontrolės komisijos patikrinimas parodė, kad trūkumų absoliučiai nėra. Tas nemaloniai nutikė gandy skleidėjus. VT Pir-

gos dalyvauti lietuvių pravedamose tokio didelio masto varžybose bei jas stebėti. Clevelando didžiųjų dienraščių sporto puslapiuose linksnuojamas lietuvių sporto klubo vardas, duodama žinių apie lietuvių sportinį gyvenimą, dedama lietuvių nuotraukos. Visa tai yra neabejotinai svarbūs faktoriai lietuvių vardą garsinimui svetimųjų tarpe.

Šių varžybų pasisekimas svarbiausia priklauso nuo dviejų dalykų: nuo sklandaus varžybų pravedimo, kas yra teisėjų kolegijos reikalas ir nuo mūsų visuomenės reagavimo, kas geriausia gali būti įrodyta gausiais atsilankymu. Juk lietuviams esant rengėjams būtų labai nemalonu, kad prie pat lietuvių kolonijos centrų vykstančiose tokio masto varžybose, kuriose dalyvauja ir pačios geriausios lietuviškos sportininkės, nesimatyti lietuviškos publikos. Todėl kiekvieno, sportu bent kiek besidominčio pareiža yra šią šesťadienio popietę atvykti į stadioną. Savo atvykimu pagerbsite lietuviško sporto kelimui pasižventusių asmenų darbą ir kartu paremsite lietuvišką sportą. Ta pačia proga amerikiečiams parodysite, kad mūsų visuomenė rodo susidomėjimo sporto karaliene — lengvąja atletika. Biletų kaina 50 c., gaudami prie įėjimo.

Rugsėjo 18-19 d. praverstose Clevelando lietuvių lengvosios atletikos pirmenybėse esant idealioms oro ir aikštės sąlygoms, buvo pasiekta visa eilė gerų pasiekimų. 200 m. bėgime Jurgis Vodopalis pasiekė naują geriausią tremties pasekmę, prabėgęs per 22.7 sek.(!). Senoji pasekmė priklausė V. Zemačiui 23,1 sek., pasiekta 1947 m. Vokietijoje. Geriau už senąją pasekmę prabėgo ir J. Puškorius sukoręs per 22.9 sek. Kitą geriausią tremties pasekmę pasiekė irgi J. Vodopalis su J. Puškoriu. Abudu prabėgė 60 m. per 7.0 sek. Vodopaliui palietus baigmės virvutę keletą colių pirmiau. Tačiau sekantią dieną 100 m. bėgime J. Puškorius nelauktai atsiravęsavo Vodopaliui paliesdamas virvelę keletą colių pirmiau. Abiejų laikas 11,2 sek. kas reikiškia pakartotą geriausią tremties pasekmę, priklausančią V. Adamkavičiui, pasiekta 1948 m. Vokietijoje. E. Šikšniūtė pagerino sau pačiai priklausiusią geriausią tremties pasekmę 100 m. bėgime, prabėgusi per 13,2 sek.

Techniškos pasekmės: Vyrams: 100 m.: 1) J. Puškorius 11,2 sek. 2) J. Vodopalis 11,2 sek. 60 m.: 1) J. Vodopalis 7,0 sek. 2) J. Puškorius 7,0 sek. 200 m.: 1) J. Vodopalis 22,7 sek. 2) J. Puškorius 22,9 sek. Į tolį: 1) A. Liutkevičius 19'10" (6,05 m.), 2) J. Puškorius 19'3" (6,02 m.). Į aukštį: 1) A. Liutkevičius 5'10" (1,78 m.), 2) J. Puškorius 5'3" (1,60 m.). Rutulys: 1) J. Vodopalis 40'5" (12,32 m.), 2) A. Liutkevičius 37'6 3/4". Diskas: 1) J. Vodopalis 112'6" (34,27 m.), 2) A. Liutkevičius 107'7".

Moterims: 100 m.: E. Šikšniūtė 13,2 sek. Rutulys: 1) S. Juodvalkytė 34'7 1/2" (10,56 m.), 2) E. Šikšniūtė 30'3" (9,22 m.). Diskas: 1) E. Šikšniūtė 80'3" (24,47 m.), 2) S. Juodvalkytė 80' (24,39).

VT pirmininkui pasirinkus šį šmežiama pobūdžio gandelį bailaus platinimo kelią, vien jau dėl to turėtų kilti klausimas, kiek gi jis bekvailikuotas likti tokiose pareigose?

Visai šiai, tiesa nebe naujai, bet galutinai išryškėjusiai „politikai“ Vlrike aprobuoti šiuo metu yra gana tvirtai susikonsolidavęs šešių balsų blokas: krikščionys demokratai keturiuose asmenyse, VT Pirmininkas — liaudininkų atstovas ir mažlietuvių atstovas, kurių vardu taip neseniai buvo viešai pareikšta, kad jie į jokių blokų nesidės... Tai bene bus vienintelė ligi šiol pasiekta „konsolidacija“.

(B. d.)

KAS
UZSISAKE
DIRVA —
TAS NESIGAILUOI

Dailininko suplanuotas didelis dirbtinis pašliužų šokimo takas pastatytas Soldier Field, Chicago. Jis yra 17 augstų augščių ir padengtas 600 tonų dirbtinio sniego. Tai yra didžiausias pasaulyje dirbtinis šokimo takas.